

Sivistystoimiala

Tilannekuva

Sivistystoimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä tukevia monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, liikunta- ja nuoriso-, sekä kulttuuripalveluita. Sivistystoimialan toimintaympäristöön vaikuttavat tällä hetkellä lainsäädännön muutokset, opetussuunnitelmauudistukset sekä toimintansa 1.1.2023 aloittavat hyvinvointialueet, jonne siirtyvät sosiaali- ja terveysterveystoimet sekä pelastustoimi. Hyvinvointialueiden myötä toimialan palveluiden merkitys tulee entistäkin tärkeämmäksi kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja kunnan elinvoimaisuuden varmistamisessa. Muuttuvassa toimintaympäristössä tulee panostaa ehyisiin palveluketjuihin, ennaltaehkäisevien ja kevyempien palvelumuotojen kehittämiseen. Kunnan sivistyspalveluiden alueellinen saatavuus on turvattu.

Vaikuttavilla, laadukkailla ja oikea-aikaisilla sivistyspalveluilla voidaan ennaltaehkäistä hyvinvointiongelmien syntyä ja vähentää erityispalvelujen tarvetta. Tämä edellyttää eri palvelusektorien, resurssien sekä osaamisen yhteistarkastelua. Toimintatapamuutoksia haetaan asiakasohjauksella, aktivoivilla palveluilla, omatoimi- ja sähköisillä palvelukonsepteilla sekä poikkitoiminnallisten prosessien ja rakenteiden luomisella. Palvelujen tuottamisessa tietojohtaminen korostuu ja palveluiden järjestämistapoja on kyettävä uudelleen arvioimaan ja muokkaamaan. Kaupunkilaisten kuuleminen ja osallisuuden vahvistaminen palveluiden kehittämisessä korostuu.

Vaikuttavien, laadukkaiden ja oikea-aikaisten sivistyspalveluiden tuottaminen uudenaikaisessa toimintaympäristössä, jossa palvelutarpeiden muutostahti on kiivas, edellyttää aiempaa ennakoivampaa henkilöstösuunnittelua. Henkilöstötarpeet muuttuvat jatkossa aiempaa nopeammin sekä määrällisesti että laadullisesti, mikä luo haasteen strategiselle henkilöstöjohtamiselle. Kilpailu osaavasta työvoimasta yhdistettynä nykyhenkilöstön poistumaan pakottaa toimialan tarkastelemaan sen henkilöstöpolitiikkaa uudenaikaisesta näkökulmasta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi palveluiden kysynnän muutosten mukaan tehtäviä henkilöstöresurssin siirtoja toimialan sisällä sekä henkilöstön osaamisen rohkeaa kehittämistä uudenaikaisiin suuntiin. Työn tuottavuuden ja tuloksellisuuden edistäminen työhyvinvointia tukevalla tavalla edellyttää toimialan johtamisosaamisen ylläpitämistä myös jatkossa.

Koronapandemian vaikutukset näkyvät toimialan palveluissa vielä pitkään. Etenkin lasten ja nuorten hyvinvointivajeeseen liittyvää työtä on paljon. Koronapandemia aiheutti myös talouteen liittyvää epävarmuutta, mitä Ukrainan tilanne seurannaisvaikutuksineen vahvistaa. Epävarmuus heijastuu lasten ja nuorten hyvinvointiin ja lisää palvelutarpeita. Lisäksi erilaiset lainsäädännön muutokset ovat viime vuosina laajentaneet sivistystoimialan palveluita. Palveluiden laajentaminen, palvelutarpeiden kasvu sekä kustannustason nousu aiheuttavat tulevina vuosina haasteita koko kaupungin taloudelle ja sitä kautta myös sivistystoimialalle. Vuoden 2022 ennustettu sivistystoimialan määrärahaylitys aiheuttaa vuodelle 2023 merkittävän riskin määrärahojen riittävyydelle.

Opetusyksikkö vastaa perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen järjestämisestä sekä vapaan sivistystyön järjestämisestä kansalaisopistossa. Opetusyksikkö vastaa taiteen perusopetuksen sekä harrastusta tukevan opetuksen järjestämisestä taiteen eri aloilla. Opetusyksikkö vastaa oppivelvollisuuslain mukaisesta asuinkunnan ohjausoittamisvastuista ja valvontavelvollisuuksista.

Varhaiskasvatusyksikkö vastaa esiopetuksen ja lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä siten kuin perusopetuslaissa ja varhaiskasvatuslaissa säädetään

Kulttuuriyksikkö vastaa kirjasto- ja tietopalveluista, museopalveluista ja kulttuurivarallisuuden ylläpitämisestä, orkesteri- ja musiikkipalveluista, yksikön tapahtumatuotannosta, lasten ja nuorten kulttuuripalveluista sekä taiteilijoiden, opiskelijoiden ja kolmannen sektorin kulttuuritoiminnan tukemisesta siten kuin yleisistä kirjastoista annetussa laissa ja laissa kuntien kulttuuritoiminnasta, laissa esittävien taiteiden edistämiseksi ja museolaissa säädetään.

Liikunta- ja nuorisoyksikkö vastaa yleisten edellytysten luomisesta liikunnalle paikallistasolla järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen,

tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä määrittää liikuntapaikkaverkoston laajuus ja hoitotaso kuultuaan teknistä toimialaa siten kuin liikuntalaissa säädetään

Toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Pori on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Otamme lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöön lisätäksemme lasten mahdollisuuksia päästä vaikuttamaan.		
TOIMENPIDE	Luodaan malli lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamisesta.		
MITTARI	Lapsivaikutusten arviointimalli luotu ja käytössä.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei	Kyllä

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Porin on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Harrastamisen Porin malli: takaamme jokaiselle porilaiselle lapselle ja nuorelle harrastuksen		
TOIMENPIDE	Harrastamisen Porin mallin edistäminen tiiviissä yhteistyössä koko toimialan kanssa		
MITTARI	Koulupäivän yhteydessä tarjottavien maksuttomien harrastajaryhmien sekä niihin osallistuvien lasten ja nuorten lukumäärä	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Harrasteryhmien määrä: kevät 2022 - 56 syksy 2022 - 49	Harrasteryhmien määrä: kevät 2023 – 70 syksy 2023 – 60

*Pilottikaudelle 1/2021-6/2021 Pori haki avustusta 208 000€ ja sai 208 000€, toimintaa yht. 117 kunnassa
Toimikaudelle 9/2021 - 6/2022 Pori haki avustusta 318 000€ ja sai 130 000€, toimintaa yht. 235 kunnassa
Toimikaudelle 9/2022 - 6/2023 Pori haki avustusta 336 000€ ja sai 138 000 €, toimintaa yht. 249 kunnassa
OKM:n harrastamisen malliin budjetoimat avustusmäärärahat pysyvät samana (14,5M€/vuosi) vaikka toiminnan järjestäjien (kuntien) määrä kasvaa vuosittain. Harrastamisen Malli –toiminta ollaan myös kirjaamassa kunnille velvoittavaksi toiminnaksi vuonna 2023 uusittavaan nuorisolakiin, joten todennäköisesti seuraavalla toimintakaudella avustusta myönnetään jälleen useammalle toiminnan järjestäjälle (Suomessa 309 kuntaa).*

Hankeavustus edellyttää 20% omarahoitوسuosuutta, jolle ei ole erikseen varattu kaupungin talousarviossa määrärahoja vaan se on katettu sivistystoimialan käyttötaloudesta. Harrastamisen Porin mallin kehittäminen ja toiminnan laajentaminen tavoitetason mukaiseksi ja siten yhä useamman perusopetuksen oppilaan saavutettavaksi vaatii lisäresursointia vuositasolla n. 120 000 €, olettaen, että OKM:ltä saatu hankeavustus pysyy samalla tasolla kuin viimeiset kaksi hankekautta.

Perusopetus

Tilannekuva

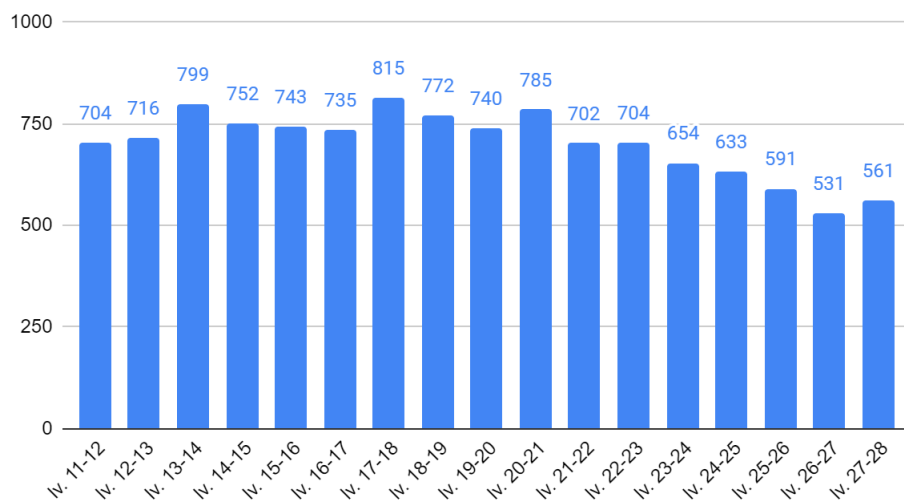
Lukuvuonna 2022–2023 perusopetusta annetaan 24 koulussa, joista 14 on vuosiluokkien 1–6 koulu, kolme vuosiluokkien 7–9 koulu, viisi yhtenäiskoulu ja kolme erityiskoulu. Porin suomalaisen yhteislyseon koulu ja Porin lyseon koulu yhdistyivät Porin lyseon kouluksi, joka jatkaa toimintaansa Lyseo-korttelissa. Myötätuulen koulu toimii väistötiloissa. Vähärauman koulun uudisrakennus valmistui käyttöön otettavaksi lukuvuoden alkaessa. Ruosniemen koulu ja Toejoen koulu yhdistyivät hallinnollisesti Pohjoisväylän kouluksi, vaikka ne toimivat vielä tämän lukuvuoden vanhoissa yksiköissä. Pohjoisväylän koulussa vuosiluokkien 1-6 opetus alkaa vuoden kuluttua ja kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti monitoimitalon laajentaminen yhtenäiskouluksi alkanee. Tiilimäen sairaalakoulu saa uudet tilat vuonna 2023. Reposaaren koulun tiloja remontoidaan. Ahlaisten koulun osalta odotetaan päätöksiä peruskorjauksesta tai uudisrakennuksesta.

Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä on noin 7300 (10.8.2022). Luku sisältää perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaiden määrän, noin 100 oppilasta. Yleisopetuksen koulujen oppilasmäärä on 6897 ja erityiskoulujen 339 ilman esioppilaita ja valmistavan opetuksen oppilaita. Erityistä tukea annetaan erityiskoulujen lisäksi yleisopetuksen kouluissa pienryhmissä sekä yleisopetuksen luokissa opetusta eriyttämällä. Erityistä tukea saavia oppilaita on kaiken kaikkiaan 833, joka on 11 prosenttia kokonaisoppilasmäärästä ja valtakunnan keskiarvon yläpuolella. Erityisen tuen järjestelyjä on viime vuosina kehitetty kohti perusopetuslain mukaista inklusiivista mallia, jossa oppilaan saama tuki järjestetään mahdollisuuksien mukaan hänen lähikoulussaan. Erityisen tuen oppilaista pitkälti yli puolet käy koulua oman alueensa yleisopetuksen koulussa. Tehostettua tukea saavia oppilaita on 1027, joka on 14 prosenttia kokonaisoppilasmäärästä. Oppimisen tuen monipuolistaminen ja inklusion edistäminen ovat keskeisiä perusopetuksen kehittämiskohteita. Joustavassa perusopetuksessa opiskelee noin 50 oppilasta. Määrä on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa.

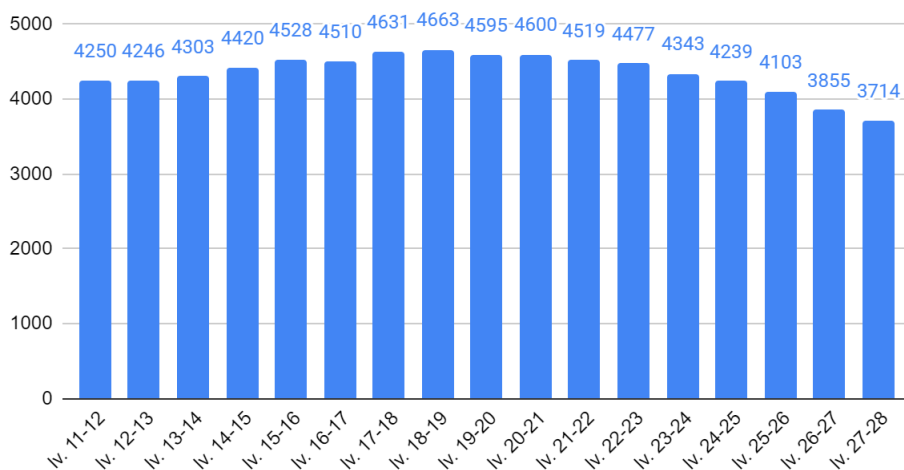
Oppilasennuste on laadittu lukuvuoteen 2027–2028 asti. Oppilasennusteessa ei oteta huomioon perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita. Aiemmin tällä ei ole ollut merkitystä, koska valmistavan opetuksen oppilasmäärät ovat olleet niin pieniä ja osa monikielistä perheistä on muuttanut muualle Suomeen oleskeluluvan saatuaan. Jatkossa oppilasennusteiden laatimistapaa täytyy tarkastella, koska oppilasmäärän laskua voi hillitä muun muassa ukrainalaisten jääminen ja muuttaminen Poriin. Tätä vaikutusta ja sen kestoa on tällä hetkellä hankala arvioida. Oppilasmäärät laskevat tarkasteltaessa koulun aloittavien määrää, vuosiluokkien 1–6 oppilasmäärää, vuosiluokkien 7–9 oppilasmäärää sekä kokonaisoppilasmäärää luokilla 1–9. Esimerkiksi noin 150 oppilaan lasku koulutulokkaiden määrässä tarkoittaa noin kahdeksaa aloittavaa ensimmäistä luokkaa vähemmän. Vaikka vuonna 2026 koulun aloittavien ikäluokan koko näyttää saavuttaneen aallonpohjan ja koulutulokkaiden määrä ennusteiden mukaan lähtee pieneen nousuun, kestäisi vielä kauan ennen kuin perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä nousee.

Oppilaita, joilla äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, on yhteensä 332. Ukrainan tilanteen myötä vieraskielisten oppilaiden määrä perusopetuksen on kasvanut viime lukuvuodesta. Myös muu maahanmuutto on vilkastunut koronavuosien jälkeen. Suuri osa vieraskielisistä oppilaista osallistuu erilliseen suomi toisena kielenä- eli S2-opetukseen usean vuoden tai koko perusopetuksen ajan. Vieraskielisistä oppilaista noin 100 opiskelee noin lukuvuoden kestävässä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Valmistavan opetuksen ryhmien määrä on kasvanut Ukrainan tilanteen myötä kahdesta ryhmästä kahdeksaan ryhmään. Osalle vieraskielisistä oppilaista järjestetään myös oman äidinkielen opetusta ja osalle oman uskonnon opetusta, joihin saadaan kohdennettua valtionavustusta. Valmistavan opetuksen oppilaita saadaan erikseen valtionosuutta.

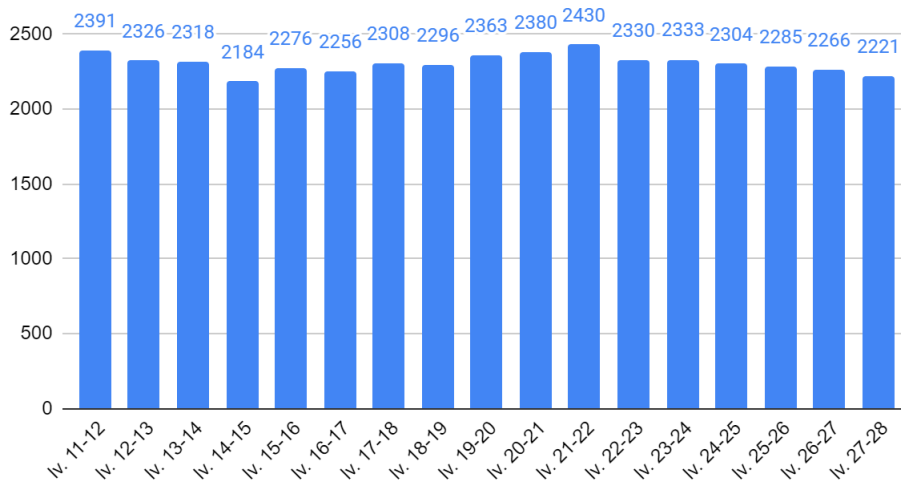
1. luokkalaisten määrän kehitys ja ennuste

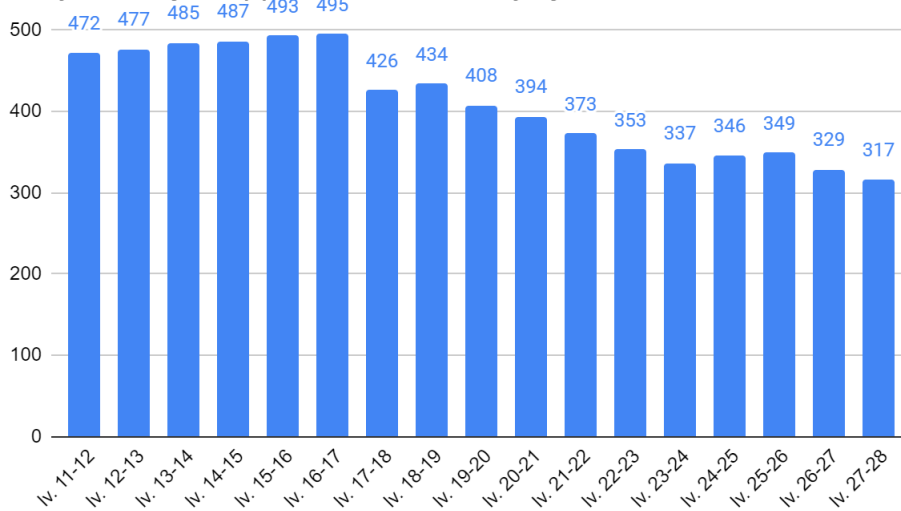
Yleisopetuksen vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärän kehitys ja ennuste

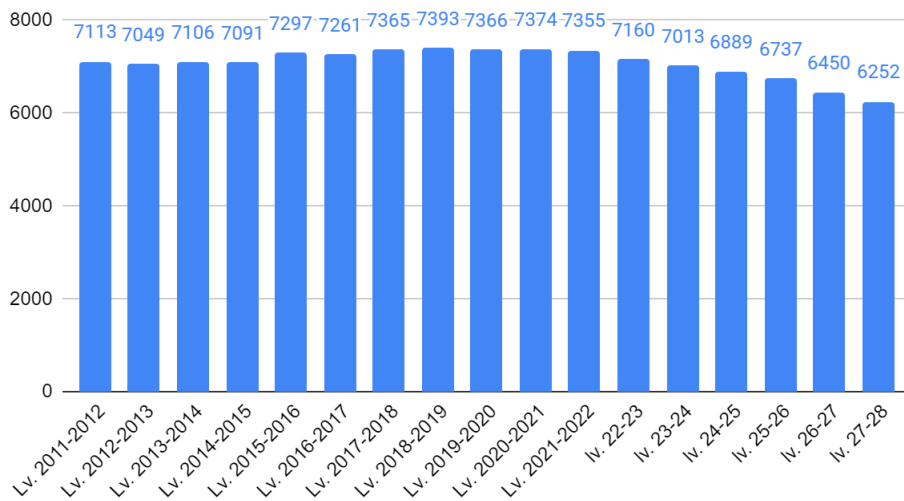
Yleisopetuksen vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehitys ja ennuste

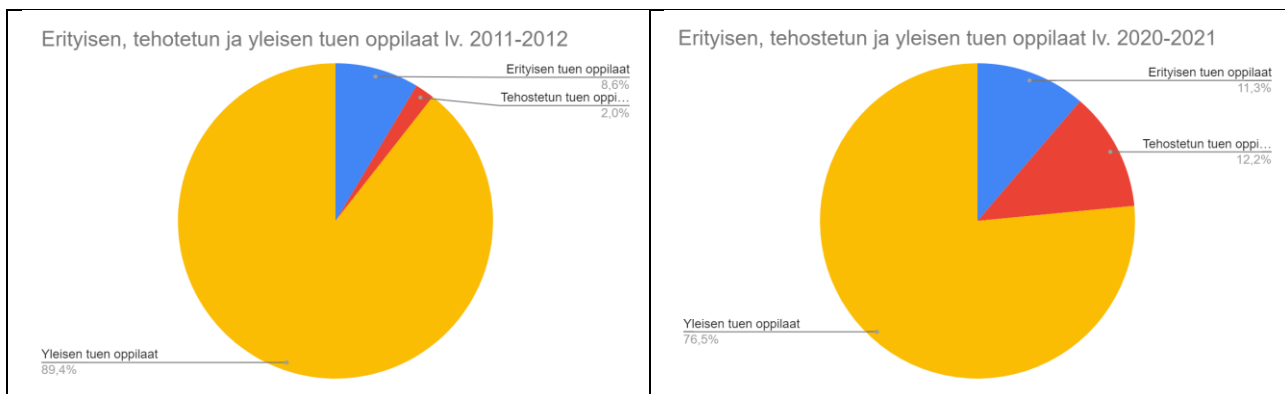
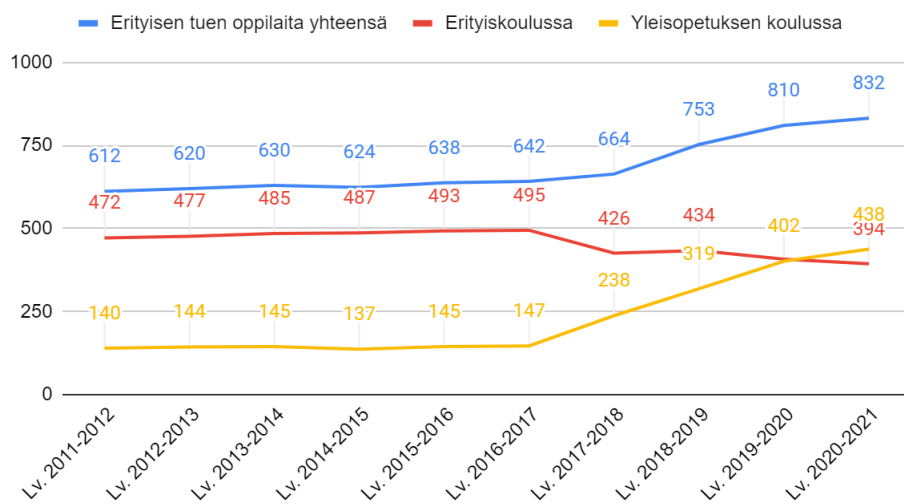
Erityiskoulujen oppilasmäärän kehitys ja ennuste

Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä ja ennuste

Erityisen tuen oppilaiden määrä

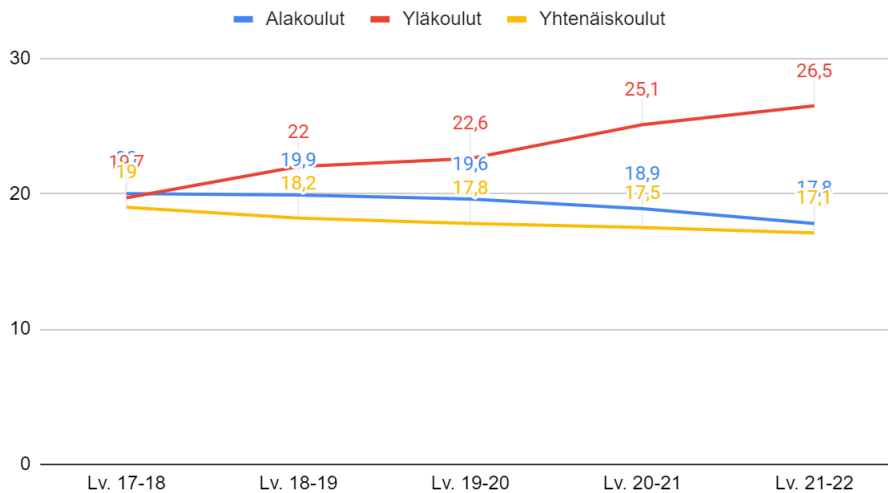

Opetuksen resursointi

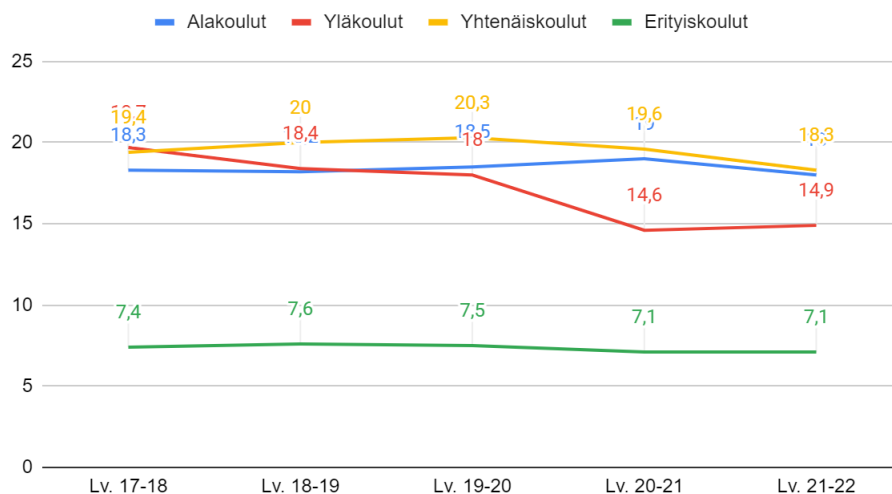
Lukuvuonna 2022–2023 peruskouluilla on tuntikehystä käytössä kaikkiaan 13 087 tuntia. Tästä erityisopetukseen kohdennetaan peruskouluissa yhteensä 2 675 tuntia, joka on noin 20 prosenttia käytetyistä tunteista. Erityisopetustunnit jakautuvat erityiskouluihin (1320 tuntia) ja yleisopetuksen kouluihin (1355 tuntia). Jokainen koulu on varannut osan tuntikehyksestään tukiopetuksen antamiseen. Yleisopetuksen kouluissa oppilaskohtainen tuntikehys on **1,69** tuntia sisältäen myös erityisopetuksen ja erityiskouluissa **3,66** tuntia. Porissa perusopetuksen vuosiviikkotuntimäärä on 226. Opetusryhmien joustaviin järjestelyihin ja suurten ryhmien jakamiseen käytetään 246 tuntia, joka rahoitetaan pääosin kohdennetulla harkinnanvaraisella valtionosuudella. Koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi on saatu OKM:ltä kohdennettua, harkinnanvaraista valtionavustusta vuosille 2020–2022 ja uusi haku on meneillään. Avustuksella on tuettu oppilaiden mahdollisuuksia saavuttaa opetussuunnitelman mukaiset osaamistavoitteet lisäämällä tuki-, erityis- ja samanaikaisopetusta sekä koulunkäyntiohjaajaresursseja.

Lukuvuonna **2021–2022** yleisopetuksen luokkien keskimääräinen koko oli alakoulussa **18,7**, yläkouluissa **22,1**, yhtenäiskouluissa **17** ja erityiskouluissa **8,25**. Oppilasryhmien minimi- ja maksimikoko ja samoin myös keskipitoisuus vaihtelevat kouluittain. Esimerkiksi lukuvuonna 2021-2022 isoin opetusryhmä alakoulussa oli 30 oppilaan ryhmä ja pienin noin 15 oppilaan ryhmä. Tätä pienemmistä ikäluokista tehdään pääsääntöisesti yhdysluokka. Oppilasmäärä opetustuntia kohden on kouluissa pääsääntöisesti varsinaista luokkakokoa pienempi, koska opetukseen kohdennetaan jakotunteja, joiden avulla opetusryhmä voi jakaa kahdeksi eri ryhmäksi osalla oppitunneista. Myös samanaikaisopetusresurssi mahdollistaa useamman opettajan läsnäolon oppitunnilla, mikä vaikuttaa olennaisesti oppilaan saamaan tukeen ja opetukseen.

Oppilaita / opetusryhmä

Oppilaita / opetustunti

Päätoimisia opettajia on lukuvuonna 2021–2022 perusopetuksessa 667. Heistä 517 on vakituisia ja 140 määräaikaisia. Sivutoimisia opettajia on 16. Erityisopettajia ja erityisluokanopettajia on 127, joista 100 on vakinaisia ja 27 määräaikaisia. Määräaikaisista erityisopettajista 12 on vailla pätevyyttä. Hankerahoituksella toimii lisäksi kaksi konsultoivaa erityisopettajaa, sairaalaopetuksen konsultoiva erityisopettaja ja konsultoiva monikielisten oppilaiden opettaja. Koulunkäyntiohjaajia on yhteensä 206, joista vakinaisia on 128 ja määräaikaisia 78. Näistä seitsemän on hankerahoituksella palkattuja kiertäviä koulunkäyntiohjaajia. Hankerahoituksella on palkattu myös kaksi koulutukihenkilöä. Lukuvuonna 2021-2022 oppivelvollisuusikä muuttui lakimuutoksen myötä 18 ikävuoteen lisäen nuorten koulutuksellista tasa-arvoa. Muutoksen myötä Porin kaupungissa aloitti vuonna 2021 työnsä oppivelvollisuuskoordinaattori, jonka tehtävänä on löytää jokaiselle oppivelvolliselle jatko-opintopaikka. OPV-ian nouseminen edellytti myös uusien perusopetuksen jälkeisten koulutuspaikkojen luomista erityisesti ammatillisen toisen asteen järjestettäväksi.

Tulevaisuuden haasteet ja kehittämistarpeet

Keskeinen tulevaisuuden haaste on kaikille oppilaille yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen perusopetuksen järjestäminen. Opetuksen resursointia tulee kehittää koulutuksellista tasa-arvoa edistäväksi ja yhä erilaisemmat taustat ja oppimisen edellytykset huomioon ottavaksi. Lähikouluperiaatteen toteutuminen edellyttää oppimisessaan ja koulunkäynnissään tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen sekä koulujen toimintakulttuurin kehittämistä. Oppilaiden hyvinvoinnin varmistaminen vaatii aiempaa verkostomaisempaa työskentelyä, koulujen hyvinvointityön ja osaamisen vahvistamista sekä saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Keskeistä on myös tulevaisuuden työelämän tarpeisiin vastaaminen kehittämällä pedagogiikkaa, työtapoja ja oppimisympäristöjä. Digitaalinen oppiminen ja teknologiakasvatus sekä erilaiset kestävän tulevaisuuden teemat ovat yhä tärkeämpiä. Oppivelvollisuuden laajeneminen vaatii perusopetukseen entistä joustavampia ja yksilöllisempiä toimintatapoja sekä tehostettua ohjaustoimintaa.

Ikäluokkien pieneneminen ja kaupungin sisäinen muuttoliike vaikuttavat koulujen oppilasmääriin ja haastavat luokkamuotoisen opetuksen järjestämistä, pedagogiikkaa ja johtamista. Vähenevät koulutulokkaiden määrät pienentävät entisestään pienten koulujen oppilasmääriä ja aiheuttavat hankalan kokoisia 1.-luokkia myös isompiin kouluihin. Opetuksen ja muiden palvelujen järjestämiseksi on sopeuduttava vuosittaisiin muutoksiin ja yhä enemmän erilaisiin joustaviin ratkaisuihin. Toisaalta taas ennakoimattomat muutokset, kuten Ukrainan tilanne, voivat muuttaa toimintaympäristöä paljonkin.

Hallinnon ja erityisesti tukipalveluiden riittävä taso on turvattava. Hallintoa ja tukipalveluita uudistettaessa tulee varmistaa, että kouluilla on mahdollisuus keskittyä lainmukaiseen perustehtäväänsä eli kasvatukseen ja

opetukseen sekä oppilaiden hyvinvoinnin turvaamiseen, jolloin aikaa ei voi käyttää muiden toimijoiden tehtävien hoitamiseen.

Perusopetuksen järjestämiseen liittyvät riskit

- Oppimisen tuen tarve kasvaa ja oppilaiden moninaiset hyvinvointiin liittyvät haasteet edellyttävät palvelujen lisäresursointia.
- Henkilökunnan saatavuus joissakin ammattiryhmissä (erityisopettajat, opinto-ohjaajat).
- Henkilöstöressurssin sopeuttaminen muuttuvaan palvelutarpeeseen
- Oppilasmäärän lasku hankaloittaa opetuksen järjestämistä tarkoituksenmukaisella tavalla vaikuttaen koulujen kokoon ja aloittavien 1. luokkien kokoon ja määrään
- Koulujen eriytymiskehitys
- Yhteistyön sujuminen ja palveluiden saatavuus hyvinvointialueelta.
- Hallinnon ja tukipalvelujen työn siirtyminen rehtoreiden vastuulle.

Toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	KOULUTUSTARJONTA VARHAISKASVATUKSESTA YLIOPISTOON		
TEKO	Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.		
TOIMENPIDE	Edistämme koulutuksellista tasa-arvoa ja tuemme jatkuvaa oppimista. Opetuksen resursoinnissa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja taustat.		
MITTARI 1	Kouluille kohdennetusti jaettujen jako- ja samanaikaisopetustuntien määrä suhteessa oppilasmäärään.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		0,03 t/opp. (lv. 2021-22)	sama tai suurempi kuin lähtötaso
MITTARI 2	Yleisopetuksen kouluille jaettu erityisopetusresurssi suhteessa oppilasmäärään.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		0,19 t/opp. (lv. 2021-22)	sama tai suurempi kuin lähtötaso
MITTARI 3	Oppilasmäärä opetustuntia kohden yleisopetuksen kouluissa.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		alakoulu: 18,0 yläkoulu: 14,9 yhtenäiskoulu: 18,3 (lv. 2021-22)	sama tai pienempi kuin lähtötaso

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	KOULUTUSTARJONTA VARHAISKASVATUKSESTA YLIOPISTOON		
TEKO	Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.		
TOIMENPIDE	Edistetään keskeisten tulevaisuuden taitojen, kuten digitaalisten taitojen Uudet lukutaidot -ohjelman mukaisesti, oppimista kaikissa kouluissa ja kaikilla luokka-asteilla.		
MITTARI 1	Digitaaliseen oppimiseen liittyvä Uudet lukutaidot -ohjelman toimeenpanosuunnitelma on laadittu.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei ole laadittu	On laadittu
MITTARI 2	Digitaalisen oppimisen kehittämissuunnitelma on valmis.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei ole laadittu	On laadittu

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	KOULUTUSTARJONTA VARHAISKASVATUKSESTA YLIOPISTOON		
TEKO	Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.		
TOIMENPIDE	Kehitetään oppilaanohjausta, lisätään joustavia tapoja osallistua opetukseen ja vähennetään koulupudokkaiden määrää.		
MITTARI 1	Oppilasmäärä / opinto-ohjaaja.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		256 oppilasta (lv. 2021-22)	Alle 250 oppilasta
MITTARI 2	Joustavan perusopetuksen ryhmien määrä.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		5 ryhmää (lv. 2021-22)	7 ryhmää
MITTARI 3	Vaille päättötodistusta jääneiden määrä	Lähtötaso	Tavoitetaso
		2 (=2021)	0

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	PORI ON LASTEN JA NUORTEN KAUPUNKI		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Edistämme inklusiota toteuttamalla lähikoulu kuulu kaikille -periaatetta, jonka mukaan tarvittava ja varhainen oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään ensisijaisesti lähikoulussa. Tarjoamme laadukkaat oppimisen tuen palvelut.		
MITTARI 1	Konsultoivien erityisopettajien viikkotuntimäärä.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		32 viikkotuntia	48 tuntia

		(lv. 2021-22)	
MITTARI 2	Eryityskoulujen erityisen tuen oppilaat / yleisopetuskoulujen erityisen tuen oppilaat = suhdeluku	0,9 (lv. 2021-22)	0,8
MITTARI 3	Eryitysen tuen kehittämissuunnitelma on päivitetty.	Ei	Kyllä

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	PORI ON LASTEN JA NUORTEN KAUPUNKI		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Parannamme monikielisten oppilaiden oppimisen edellytyksiä ja tuemme heidän kotoutumistaan.		
MITTARI 1	Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvien monikielisten oppilaiden tukemiseksi on laadittu suunnitelma.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei	Kyllä

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	JOKAISELLA PORILAISELLA ON MAHDOLLISUUS TERVEELLISEEN, AKTIIVISEEN JA TURVALLISEEN ELÄMÄÄN		
TEKO	Syrjäytymisen ehkäisemiseksi vähennämme yksinäisyyttä ja osattomuutta.		
TOIMENPIDE	Puutemme kiusaamiseen ja vähennämme sitä. Kiusaamiseen puuttumisessa otetaan huomioon myös yhdenvertaisuus- ja tasa-arvonäkökulma.		
MITTARI 1	Kiusaamistapausten määrä.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		xx	0
MITTARI 2	Kaikissa kouluissa oppilaat ovat osallistuneet yhteisen toimintamallin mukaisesti kiusaamisen vastaiseen työskentelyyn.	Ei	Kyllä
MITTARI 3	Koulujen toiminnalliset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat päivitetään.	Ei	Kyllä

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	TOIMIVAT PALVELUT YHTEISTYÖSSÄ SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEEN KANSSA		
TEKO	Asiakaslähtöiset ja saumattomat palvelut hallintorajat ylittäen.		
TOIMENPIDE	Yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden kaupungin toimijoiden kanssa mahdollistamme moniammatillisten, matalan kynnyksen palvelujen lisäämisen kouluissa sekä varmistamme oppilashuollon palvelujen kattavuuden lakisääteisten mitoitusten mukaisesti.		
MITTARI 1	Oppilasmäärä / kuraattori*	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Lasketaan 20.9.	Enintään 670 opp.
MITTARI 2	Oppilasmäärä / koulupsykologi*	Lasketaan 20.9.	Enintään 780 opp.
MITTARI 3	Perhetyöntekijöiden määrä kouluilla*	Lasketaan 20.9.	Vähintään ennallaan
MITTARI 4	Koulunuorisotyöntekijöiden määrä**	1,3	2

*Hyvinvointialueen työntekijöitä

**Liikunta- ja kulttuuriyksikön työntekijöitä

Taloudelliset tavoitteet

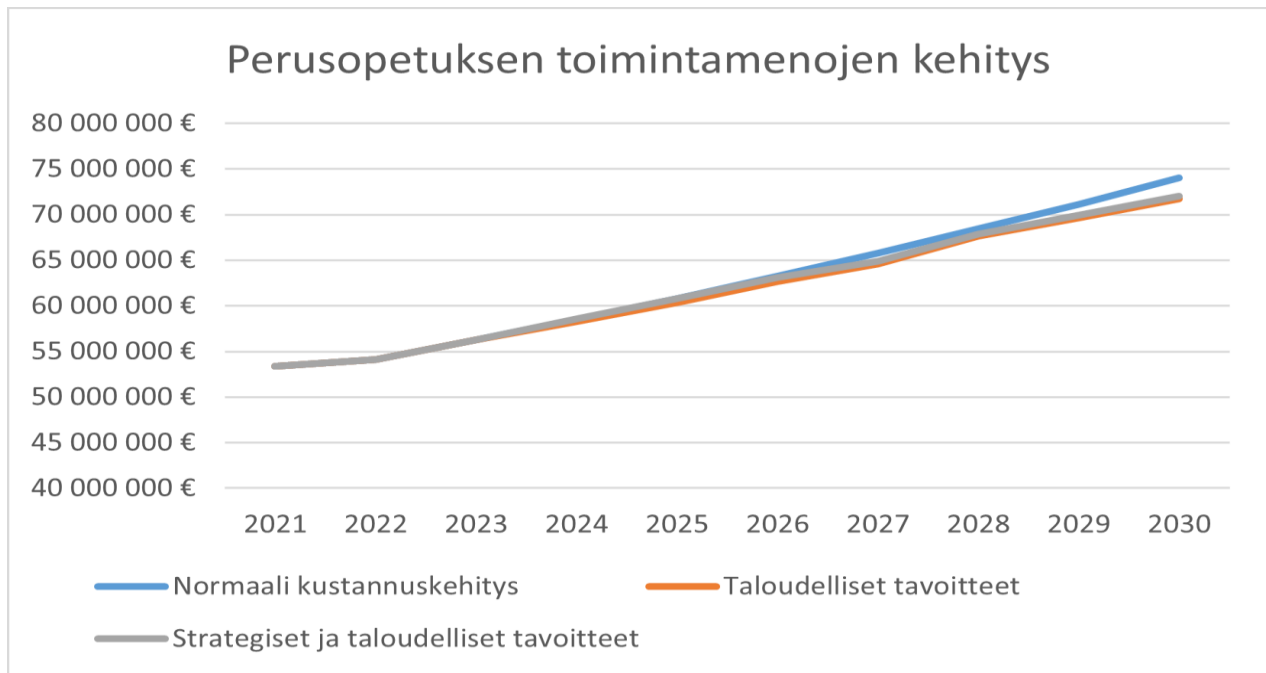
1. Perusopetuksen opetustoiminnan yksikkökustannus €/oppilas kasvaa enintään talousarvion palkankorotusvarauksen verran. Lähtötaso vuosi 2021. Talousarvion 2022 palkankorotusvaraus 1,5 % ja vuoden 2023 varaus 3 %.

Lähtötaso 4339,73 €/oppilas

Tavoitetaso: 4536,97 €/oppilas

2. Perusopetuksen käyttökustannukset eivät nouse vuositasona enempää kuin Tilastokeskuksen Julkisten menojen hintaindeksi (opetustoimi)

Tavoitetaso: Perusopetuksen käyttökustannusten kasvu on enintään vuoden 2023 toteutuneen hintaindeksin verran

Perusopetuksen kustannuskehitykseen vaikuttavat tulevina vuosina oppilasmäärän väheneminen, yleinen kustannustason nousu sekä lainsäädännön muutokset.

Yllä kuvatussa kaaviossa on normaalin kustannuskehityskäyrän arviona käytetty neljän prosentin vuosittaista kasvua, mikä perustuu nykytilanteeseen sekä talousennusteissa arvioituihin tulevien vuosien kustannusten nousuun. Ikäluokkien pieneneminen vaikuttaa tulevina vuosina oppilasmäärien vähenemiseen. Oppilasennusteiden mukaan perusopetuksen oppilasmäärät laskevat lukuvuodesta 2023-2024 lukuvuoteen 2027-28 mennessä yhteensä 761 oppilasta. Karkeasti kustannusvaikutuksia voidaan arvioida nykyisen koululle jaettavan oppilaskohtaisen tuntikehyksen pohjalta. Lukuvuonna 2022-23 ala- ja yläkoulujen oppilaskohtaisen tuntikehyksen määrä on noin 1,44 vuosiviikkotuntia/oppilasta kohden. 761 oppilaan vähennys laskee perusopetuksen tuntikehystä vuoteen 2027-28 mennessä noin 1096 tuntia, mikä tarkoittaa noin 2,5 miljoonan euron kustannusten säästöä nykytasolla mitattuna. Lisäksi laskennallisesti ateriapalveluista ja oppilaskohtaisen käyttörahan vähenemisestä voidaan laskea kustannussäästöt. Ateriapalveluiden osalta kustannussäästö olisi 0,4 M€ ja oppilaskohtaisen käyttörahan vähennys noin 0,15 M€. Yhteensä laskennalliset kustannussäästöt olisivat n.3,1 M€ lukuvuoteen 2027-28 mennessä. Taloudellisten tavoitteiden viivakaaviossa on kuvattu edellä mainittua oppilasmäärien vähenemisen vaikutusta.

Oppilasmäärien vähenemisen vaikutukset kustannuksiin eivät kuitenkaan toteudu suoraviivaisesti edellä kuvatun mukaisesti. Oppilasmäärien vähenemisen seurauksena pienissä kouluissa on entistä pienemmät luokat ja isoihin kouluihin muutokset voivat aiheuttaa hankalan kokoisia 1. luokkia opetuksen järjestämisen

kannalta. Näiden vuoksi on tuntikehyksen kasvattamisella tuettava etenkin pieniä kouluja, jotta riittävä ja laadukas opetuksen taso turvataan. Opetuksen ja muiden palvelujen järjestämiseksi on sopeuduttava vuosittaisiin muutoksiin ja yhä enemmän erilaisiin joustaviin ratkaisuihin. Lainsäädännön muutokset edellyttävät myös opetuksen tukitoimien sekä opintojen ohjauksen ja oppilashuollon lisäämistä. Edellä mainitut toimet lisäävät perusopetuksen kustannuksia. Toisaalta tukitoimiin on panostettava, koska niillä edistetään koulutuksellista tasa-arvoa, otetaan huomioon erilaisten oppilaiden taustat ja tarpeet ja turvataan laadukas opetus. Nämä ovat perusopetuksen talousarvioon sisältyviä strategisia tavoitteita. Kustannuksia lisäävät opetuksen tukitoimet muun muassa erityisopetuksen tuntilisäykset sekä joustavat opetusjärjestelyt ja opinto-ohjaus. Myös valmistavan opetuksen oppilasmäärien kasvu vaikuttaa kustannuksia lisäävästi ainakin lähivuosien ajan.

Toiminnallisten tavoitteiden taloudellisia vaikutuksia ei pysty laskemaan tarkasti. Yksi jako - tai samanaikaisopetustunti maksaa vuodessa noin 2300 euroa. Jakotunnit maksetaan kuitenkin lähes kokonaan hankerahoituksella (omarahoitusosuus 20 %), jolloin yksi jakotunti maksaa vuodessa noin 500 euroa. Oppilasmäärien laskiessa jakotunteja ei tarvitse välttämättä määrällisesti lisätä ja silti niiden suhteellinen osuus kasvaa tai pysyy samana. Erityisopetusresurssin lisääminen yleisopetuksen kouluihin ei lisää kustannuksia, koska resurssia siirretään erityiskouluista yleisopetuksen kouluihin. Oppilasmäärän lasku ja jakotuntien pysyminen samalla tasolla mahdollistavat sen, että oppilaiden määrä opetustuntia kohden ei kasva. Myös oppilasmäärä / opinto-ohjaaja laskee oppilasmäärän laskiessa. COVID-tuella voidaan tarvittaessa rekrytoida yksi lisäopinto-ohjaaja, jolloin kustannukset ovat palkkakustannusten omarahoitusosuuden verran eli noin 5000 euroa. Yksi Jopo-ryhmä maksaa noin 75000 euroa vuodessa (opettaja ja ohjaaja). Vaille päättötodistusta jääneiden määrä vähenee mm. edellisten toimenpiteiden myötä sekä esim. lakisääteisen tehostetun ohjauksen sekä muiden kehittämistoimenpiteiden lisääntymisen myötä.

Vuoden 2022 loppuun asti konsultoivien erityisopettajien palkka maksetaan hankerahoituksella, jonka omarahoitusosuus on 1400 euroa/kk. Vuodessa 48 tuntia konsultoitavaa erityisopetusta maksaa noin 1 35 000 euroa. Määrä voidaan nostaa 48 tuntiin vasta syyslukukaudelle 2023, jolloin syksy maksaa noin 56 000. Kevät 2023 maksaa pienemmillä tunneilla noin 53 000 euroa. Yhteensä vuoden 2023 kulut ovat noin 100 000 euroa, kun pieni hankerahoitus on hyödynnetty. Koulupsykologien ja perhetyöntekijöiden palkat maksaa hyvinvointialue ja koulunuorisotyöntekijöiden palkan maksaa liikunta- ja nuorisoyksikkö, jolloin näiden työntekijöiden lisäämisestä aiheutuvat kustannukset eivät kohdennu opetusyksikköön.

Erityisen tuen kehittämissuunnitelma tehdään osana virkatyötä. Samoin uusiin lukutaitoihin liittyvä toteuttamissuunnitelma ja digitaalisen oppimisen kehittämissuunnitelma tehdään osana hanke- ja virkatyötä ja niiden tekemiseen liittyvät kustannukset ovat pieniä. Oppilaiden osallistaminen kiusaamisen vastaiseen työskentelyyn tehdään osana koulun opetussuunnitelman mukaista opetusta ja muuta toimintaa. Toiminnalliset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat tehdään osana koulujen lukuvuosittaista työskentelyä. Taloudellisten ja strategisten tavoitteiden vaikutusta kustannuskehitykseen on kuvattu kolmannessa viivakaaviossa.

Lukiokoulutus

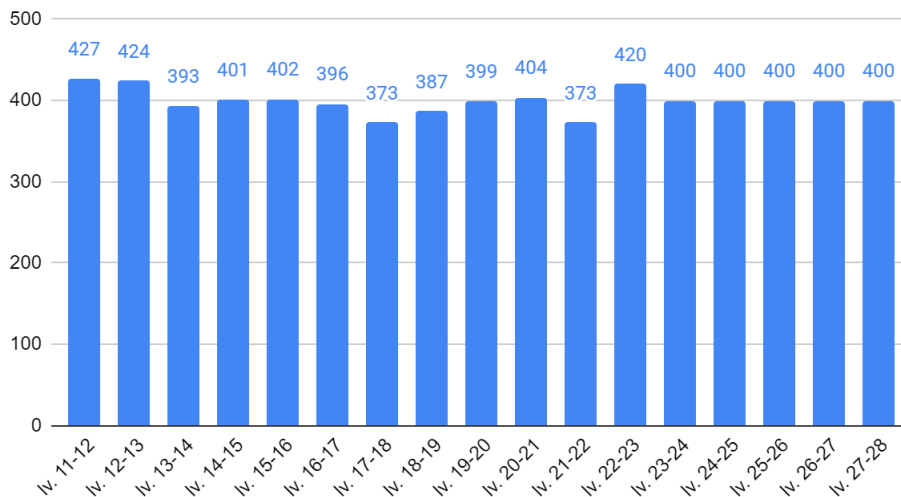
Tilannekuva

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laajan yleissivistyksen antaminen sekä jatko-opintojen ja työelämän kannalta tarpeellisten tietojen ja taitojen kehittäminen. Lukiosta saa yleisen jatko-opintokelpoisuuden yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin.

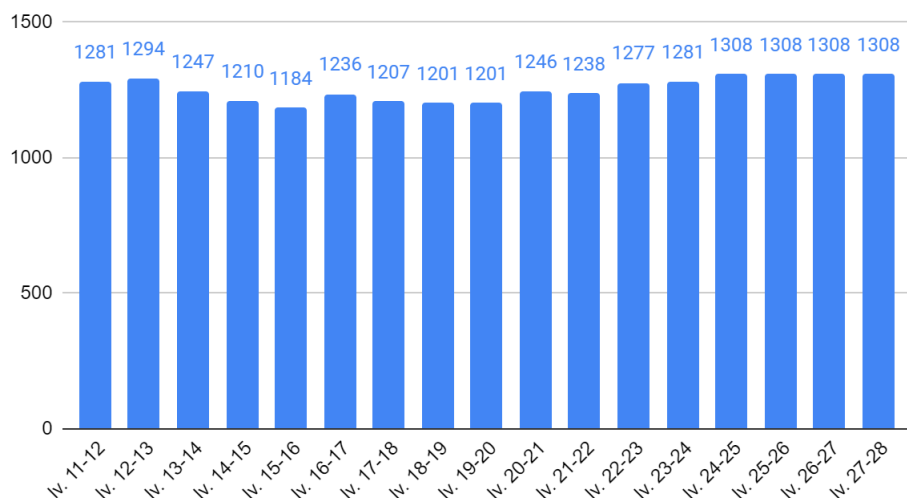
Porin kaupunki järjestää päivälukiokoulutusta yhdessä yksikössä, Porin lukiossa. Se on aloittanut toimintansa 1.8.2021 ja toiminnot on keskitetty yhteen toimipisteeseen "lukiokortteliin" 1.8.2022 alkaen. Rakennuksessa on tehty pieniä muutos- ja kalustustöitä, jotta se palvelee mahdollisimman hyvin lukiokoulutusta. Tilat on mitoitettu nykyisen opiskelijamäärän mukaan. Lukio on ollut mukana valmistelemaan viereisen Valimo-rakennuksen tarveselvitystä. Tämä tila palvelisi etenkin lukion ilmaisutaidon opetuksen kehittämistä. Palveluverkkopäätöksen mukainen lukiokoulutuksen keskittäminen muutti myös lukion hallintoa. Porin lukiolla on rehtori ja suunnittelijarehtori. Rehtoreiden tukena on neljä vararehtoria. Rehtori vastaa myös aikuislukion toiminnasta. Lukio-opetuksen lisäksi siellä annetaan aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetusta.

Päivälukiossa on noin 1280 opiskelijaa (8/2022) ja noin 80 päätoimista opettajaa. Lukion opiskelijamäärä on ollut viime vuodet tasainen. Lukioiden opiskelijamäärien tulevaisuuden ennustaminen on hankalaa. Siihen vaikuttavat etenkin alueen lapsimäärän yleinen kehitys, lukiokoulutuksen vetovoimaisuus suhteessa muihin toisen asteen opintoihin sekä Porin lukiokoulutuksen vetovoimaisuus suhteessa alueen muihin lukioihin. Perusopetuksen tilannekuvassa kerrottu lapsimääräkehitys heijastuu viipeellä lukiokoulutukseen. Porin kaupungin tavoitteena on, että puolet ikäluokasta suorittaa lukion. Lukion vetovoimaisuus vaikuttaa vahvalta, mistä kertovat ensisijaisten hakijoiden lukumäärän kasvaminen sekä sisäänottokeskiarvon nouseminen.

Porin lukioiden 1. vuoden opiskelijoiden määrä ja ennuste

Porin lukioden kokonaisopiskelijamäärä ja ennuste

Lukiossa otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma elokuussa 2021. Sen mukaan opiskelevat ensimmäisen ja toisen vuoden lukiolaiset muiden noudattaessa vielä edellistä opetussuunnitelmaa. Ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijat ovat myös pääsääntöisesti toisen asteen maksuttomuuden piirissä.

Uusi opetussuunnitelma muun muassa velvoittaa tarjoamaan opiskelijoille entistä kattavampaa ja pitkäkestoisempaa opinto-ohjausta sekä tukea sitä tarvitseville. Niin ikään yhteydet ympäröivään maailmaan, etenkin korkeakoulu-, kansainvälisyys- sekä työelämä- ja yrittäjyysyhteistyö, painottuvat entistä enemmän. Porin lukiossa toimii kaksi vuosityöajassa olevaa erityisopettajaa. Lukuvuodelle 2022-2023 saadun hankerahoituksen turvin on palkattu lisäksi opetusvelvollisuustyöajassa oleva erityisopettaja. Myös lukion opinto-ohjaajat toimivat vuosityöajassa. Korkeakoulu-yhteistyötä tehdään etenkin Satakunnan ammattikorkeakoulun ja Porin yliopistokeskuksen kanssa.

Opetussuunnitelma korostaa oppilaiden hyvinvointia. Esimerkiksi muutokset korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa ovat lisänneet lukiolaisten suorituspaineita, ja eriasteinen oireilu näkyy esimerkiksi vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tuloksissa. Opiskelijahuoltopalveluiden toimivuuteen ja lukiokoulutuksen toimintakulttuurin kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota. Koronaviruspandemia on lisännyt oppimisen ja hyvinvoinnin tuen tarpeita, mihin on vastattu mm. hankerahoituksen avulla.

Porin lukiossa on yleislinjan lisäksi valtakunnallisen erityistehtävän saaneet luonnontieteellinen linja sekä urheilulinja. Erityistehtävät on myönnetty määräajaksi, ja ne tulevat uudelleen haettaviksi lähivuosina. Lisäksi erityislinjoina toimivat ilmaisutaidon linja ja englanninkielinen linja. Painotuksina ovat liiketalous ja kuvataide. Etenkin urheilulinjalaisia palvelee Satakunnan urheiluakatemia. Englanninkielinen lukiokoulutus on hakijamäärien perusteella tarpeellinen lisä Porin lukiossa.

Oppivelvollisuuden nostaminen ja säädös toisen asteen maksuttomuudesta vaikuttavat lukiokoulutukseen. Maksuttomuuden arvioidut kustannukset vaihtelevat noin 1800 ja 2500 euron oppilaskohtaisen vuosikustannuksen välillä. Asian arvioiminen on vaikeaa, ja todelliset kustannukset selviävät vähitellen. Koulutuksen järjestäjän hallinnoitavaksi tulee oppilaskohtaisia tietokoneita yli 1200 kappaletta, mikä korostaa tukipalveluiden, kuten ICT-yksikön, merkitystä koulutuksen järjestämisessä. Hallinnollinen työ lisääntyy esimerkiksi oppimateriaalihankintojen vuoksi. Ohjaus- ja valvontavelvoitteiden lisääntyminen aiheuttaa niin ikään kustannuspaineita. Opetussuunnitelmaudistuksen vaatimukset yhdistettyinä maksuttomuuteen saattavat synnyttää vielä ennakoimattomia kustannuksia.

Aikuislukio ja sen antama aikuisten perusopetus ovat tärkeitä palveluita maakunnan keskuskaupungissa. Tulevaisuudessa aikuislukio voi olla nykyiseen tapaan oma oppilaitos tai päivälukion aikuislinja. Ratkaisulla ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, mutta toiminnan ja imagon kannalta asiaa tulee pohtia. Opetustarjonnan laajuutta ja painotusta lähi- ja verkko-opetuksen osalta on myös tarkasteltava. Aikuisten perusopetuksen osalta tarvetta on ilmennyt kehittää nykyistä päättövaiheen opetusta vastaamaan

monimuotoistuvaa kysyntää sekä laajentaa opetusta alkuvaiheen opintoihin. Vuosikustannukset tälle olisivat noin 75 000 euroa.

Riskit, haasteet, kehittämistarpeet

- Väestökehityksen ja hyvinvoinnin haasteet ja yhteistyö ammatillisen toisen asteen kanssa.
- Opiskelijahuoltohenkilöstön siirtyminen hyvinvointialueen palvelukseen, psykologipalveluiden saatavuus.
- Hallinnon ja tukipalveluiden riittävä taso.
- Opiskelijoiden aiempaa suurempi heterogeenisuus yhdistettynä laajentuneeseen oppivelvollisuuteen haastaa organisaation osaamista ja toimintakulttuuria. Vaaditaan opiskelijoiden aiempaa vahvempaa tukemista oppimiseen ja hyvinvointiin liittyen
- Nykyinen lainsäädäntö ei anna mahdollisuutta suorittaa ylioppilastutkintoa englannin kielellä. S2-opetuksen merkitys lisääntyy.
- Opiskelijavalinnat korkea-asteelle tehdään yhä enemmän ylioppilastutkinnon arvosanojen perusteella. Tämä edellyttää laajaa kurssitarjontaa.

Toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Asukasmäärään vaikuttaminen		
TEKO	Lisäämme tavoitteellisesti työhön ja koulutukseen perustuvaa maahanmuuttoa.		
TOIMENPIDE	Lisätään monikielisten opiskelijoiden kiinnittymistä lukiokoulutukseen heidän ohjaustaan vahvistamalla ja opintopolkujaan mallintamalla. Yksilökohtaisella ohjauksella tuetaan kielitaidon kehittymistä sekä suomen että englannin kielessä. Henkilökuntaa koulutetaan.		
MITTARI 1	S2 -tukiopintojaksojen lukumäärä.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		3 (lv. 2021-22)	5
MITTARI 2	Luotu laatukriteerit monikielisten opiskelijoiden opinto-ohjauksen toimintamalliksi	Ei (lv. 2021-22)	kyllä

Yhden tukiopintojakson kustannus on noin 3000 euroa. Osa kuluista katetaan kohdennetulla valtionosuudella. Laatukriteeristö tuotetaan osana hanketta.

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Koulutustarjonta varhaiskasvatuksesta yliopistoon		
TEKO	Alueen korkeakoulujen toimintaedellytysten tukeminen		
TOIMENPIDE	Lisätään lukiolaisten tuntemusta Satakunnan korkeakoulujen tarjoamista mahdollisuuksista helposti lähestyttävää korkeakoulutietoa jakamalla esittelyin, tutustumiskäynnein ja muin toimenpitein. Toteutetaan koulutusta opetus- ja ohjaushenkilöstölle korkeakoulu- ja työelämäyhteistyöhön liittyen.		
		Lähtötaso	Tavoitetaso

MITTARI 1	Maakunnan korkeakoulut ovat esitelleet koulutustarjontansa lukiolla opiskelijoille.	Ei (lv. 2021-22)	kyllä
MITTARI 2	Henkilökunnalle järjestetyn korkeakoulu- ja työelämäyhteistyöhön liittyvän koulutuksen määrä	2 (lv. 2021-22)	5

Kustannusvaikutuksia lähinnä henkilökunnan kouluttamisesta, katetaan pääosin hankerahoituksella.

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Koulutustarjonta varhaiskasvatuksesta yliopistoon		
TEKO	Alueen korkeakoulujen toimintaedellytysten tukeminen		
TOIMENPIDE	Lukiolaisten ongelmanratkaisu- ja teknologiataitojen sekä ohjelmointiosaamisen kokeileminen ja kehittäminen.		
MITTARI	Teknologiapainotteisten kokeiluissa mukana olevien opettajien lukumäärä.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		2 (lv. 2021-22)	5

Kustannusvaikutuksia lähinnä henkilökunnan kouluttamiseen, laitehankintoihin ja vierailuihin liittyen. Katetaan pääosin hankerahoituksella.

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Toimivat palvelut yhteistyössä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa		
TEKO	Asiakaslähtöiset ja saumattomat palvelut hallintorajat ylittäen		
TOIMENPIDE	Varmistetaan, että tukea tarvitsevat opiskelijat löytävät avun piiriin mm. kehittämällä tukipajatoimintaa, tehostamalla erityisopetuksen resurssointia ja käymällä jatkuvaa vuoropuhelua hyvinvointialueen opiskeluhuollon työntekijöiden kanssa.		
MITTARI 1	Tukipajojen määrä	Lähtötaso	Tavoitetaso
		2 (lv. 2021-22)	4
MITTARI 2	Erityisopettajien lukumäärä	2 (lv. 2021-22)	3
MITTARI 3	Opiskelijamäärä / kuraattori	711 (8/2022)	670
MITTARI 4	Opiskelijamäärä / opintopsykologi	711 (8/2022)	780

Yhden tukipajan kustannus on noin 3000 euroa. Tukipajat toteutetaan osana lukion nykyistä tuntikehystä. Yhden erityisopettajan kustannus on noin 60 000 euroa. Lisäys katetaan vuonna 2023 hankerahoituksella.

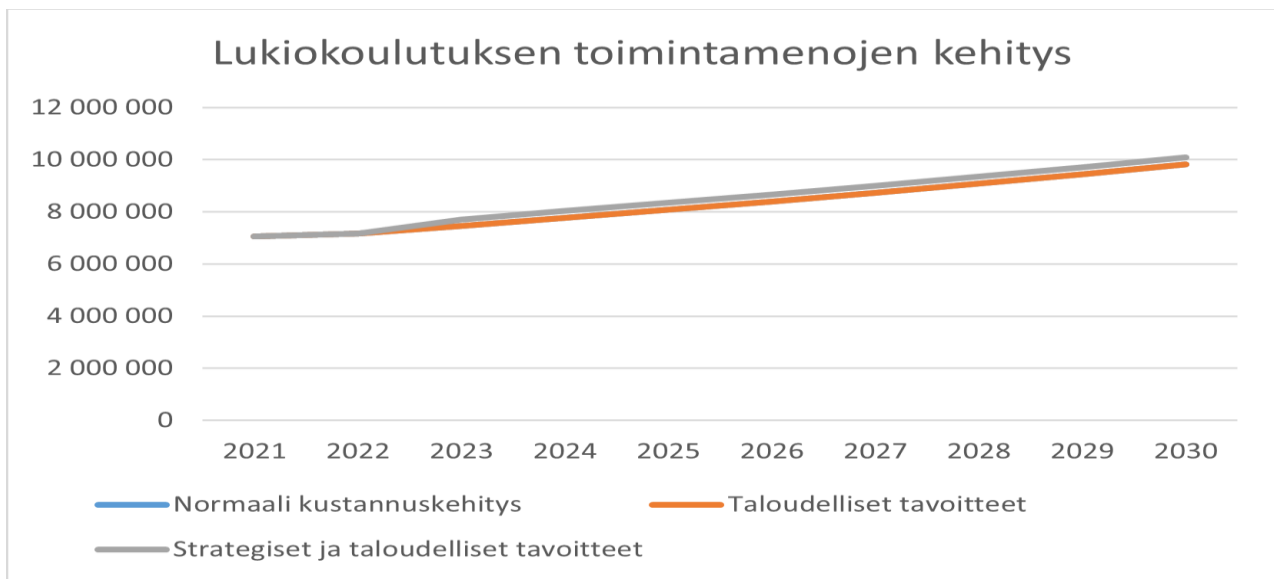
Taloudelliset tavoitteet

1. Lukiokoulutuksen opetuksen yksikkökustannus €/opiskelija nousee enintään talousarvion palkankorotusvarauksen verran. Lähtötaso vuosi 2021. Vuoden 2022 talousarvion palkankorotusvaraus 1,5 % ja 2023 talousarvion varaus 3 %.

Lähtötaso 4705,92 €/opiskelija Tavoite 4919,81 €/opiskelija

2. Lukiokoulutuksen kustannukset nousevat vuositasolla enintään Tilastokeskuksen Julkisten menojen hintaindeksin (opetustoimi) verran.

Tavoitetaso: Käyttökustannukset nousevat enintään hintaindeksin verran.

Lukiokoulutuksen normaalia kustannuskehitystä on arvioitu 4 %:n vuosittaisella kustannusten kasvulla. Opiskelijamäärä on pysynyt tasaisena ja sen ennustaminen on hankalaa. Lukion vetovoima on ollut suhteellisen hyvä ja opiskelijamäärät voivat lievästi kasvaa. Toisaalta ikäluokkien pieneneminen saattaa vaikuttaa myös lukiokoulutuksen opiskelijamääriin, jolloin opetuksen järjestäminen taloudellisesti vaikeutuu. Lukiokoulutus keskitettiin yhteen toimipisteeseen 1.8.2022 alkaen, jolloin mahdollisuudet opetuksen taloudelliseen järjestämiseen parantuvat. Kurssitarjontaa kyetään myös pitämään kattavana. Sen sijaan lainsäädännön muutokset muun muassa oppivelvollisuuden laajentaminen ja maksuton toinen aste aiheuttavat lisäkustannuksia. Opintojen tukitoimiin on myös panostettava tehostamalla opintojen ohjausta ja erityisopetusta. Oppivelvollisuuden nostamisesta, maksuttomasta toisesta asteesta sekä lukio-opintojen tukitoimien, opintojen ohjauksen ja erityisopetuksen lisääminen nostavat kustannuksia vuodesta 2023 eteenpäin arviolta 270 000 euroa vuositasolla.

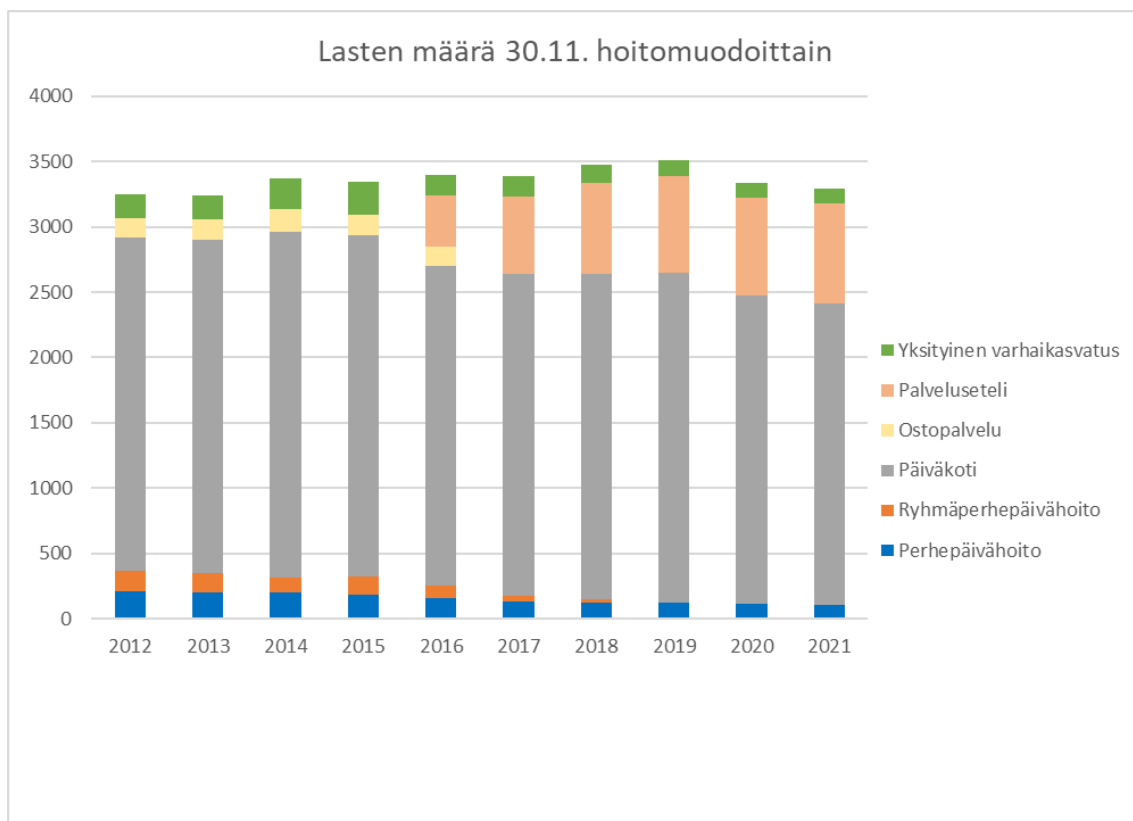
Varhaiskasvatus

Tilannekuva

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus kattaa ikävuodet 0–6. Huoltajat päättävät lapsensa osallistumisesta varhaiskasvatukseen.

Kunnan on järjestettävä tässä laissa (Varhaiskasvatuslaki 5 §) säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Päiväkodin toiminta kalenterivuoden aikana ja aukioloaika vuorokaudessa on järjestettävä paikallisen tarpeen mukaan.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on kasvanut vuosien 2010–2019 välillä joka vuosi ylöspäin, mutta vuodesta 2020 alkaen lasten määrä on laskenut. Tähän on vaikuttanut koronapandemia ja ikäluokkien pieneneminen. Alla olevassa kuvassa lasten määrän tilanne hoitomuodoittain 2010–2021.

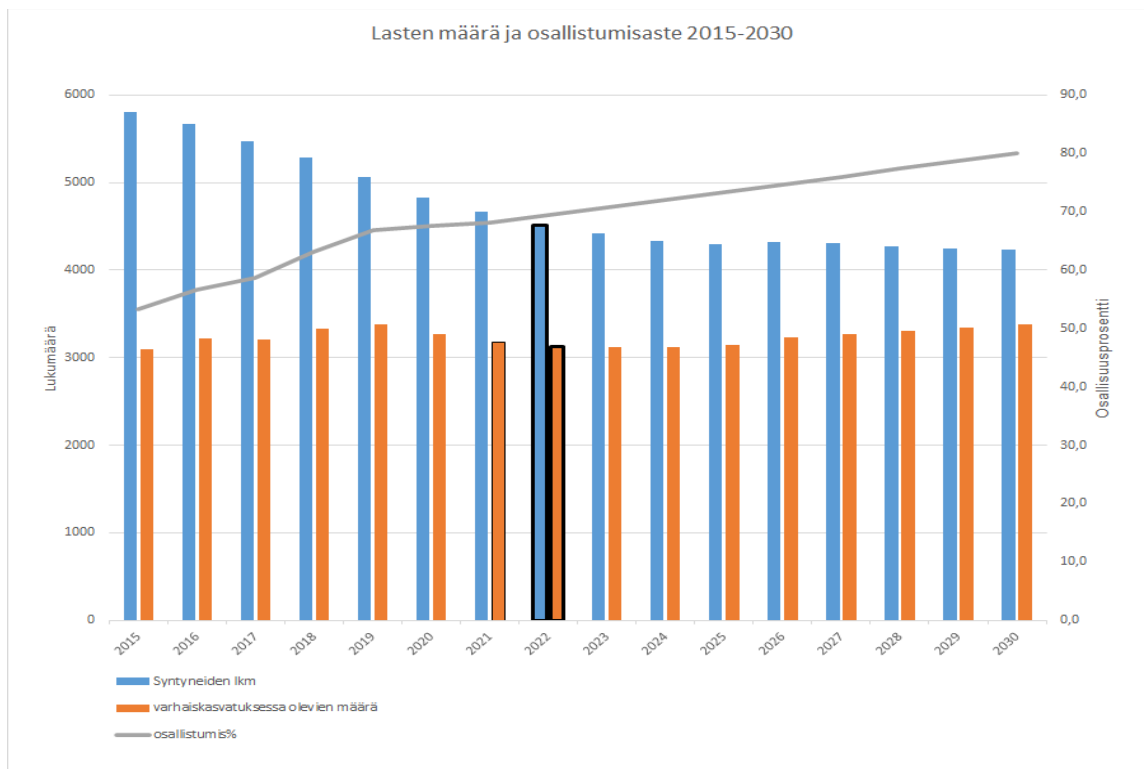
Varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista 30.11.2021: 73 % oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, 24 % palvelusetelipäiväkodeissa, 3 % yksityisessä hoidossa. Ryhmäperhepäivähoito loppui Porin kaupungilla 31.5.2019, kun viimeinen ryhmäperhepäivähoitoyksikkö sulkeutui. Laki- ja toimintamuutosten vuoksi ryhmäperhepäivähoitoyksiköjä on otettu tilapäisesti käyttöön vuoden 2022 alusta. Vuosien 2015 ja 2016 tilastoissa näkyvät ostopalvelupäiväkodit, jotka lopetettiin palvelusetelin myötä. Palveluseteli on otettu käyttöön elokuussa 2016 ja ostopalvelupäiväkodit siirtyivät palvelusetelipäiväkodeiksi lautakunnan päätöksellä vuoden 2017 alusta. Porissa oli yhteensä 29 kunnallista päiväkotia ja lisäksi Porissa toimi

yhdeksän yksityistä päiväkotia, joihin asiakkaiden oli mahdollista hakea palveluseteliä. Perhepäivähoitoa tarjosi noin kolmekymmentä perhepäivähoitajaa, jotka hoitavat lapsia omilla kodeissaan.

Asiakkaat ovat tyytyväisiä varhaiskasvatuksen laatuun. Keväällä tehdyn asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella varhaiskasvatus sai arvosanan 4,44 asteikolla 1–5. Arvosana oli lähes sama niin kunnallisissa päiväkodeissa kuin perhepäivähoidossa ja palvelusetelipäiväkodeissa.

Henkilöstön saaminen varhaiskasvatukseen vaikeutuu vuosi vuodelta. Erityisopettajista on jo kova pula ja myös varhaiskasvatuksen opettajia on jo hankalaa saada määräaikaisiin suhteisiin. Lisäksi henkilöstötarpeeseen on vaikuttanut varhaiskasvatuslain muuttuminen niin, että henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä, ei edes yllättävissä tilanteissa. Myös ryhmäkokosäädökset ovat tiukentuneet.

Lapsimäärien kehityksessä on eroja palvelualueittain. Osa alueista on vetovoimaisempia ja niihin suuntautuu jatkossakin muuttoliikettä. Lapsiperheiden suosimia alueita ovat erityisesti Länsi- ja Pohjois-Pori, joissa asuu paljon lapsiperheitä ja alueille myös kaavoitetaan sekä rakennetaan uusia omakoti- ja rivitaloja. Syntyneiden määrä on Keski-Porissa melko suuri, mutta kouluikäisten määrä on ollut perinteisesti päiväkotikäisiä pienempi. Tämä selittyy kaupungin sisäisellä muuttoliikkeellä lapsiperheiden suosimille alueille.

Porissa on viime vuodet investoitu huomattavasti varhaiskasvatukseen ja koulujen tiloihin palveluverkkopäätösten mukaisesti. Elokuussa 2022 valmistui päiväkotimeri-Pori, joka korvasi kaksi Pihlavassa ollut huonokuntoista yksikköä. Lisäksi uudet tilat ovat suunnitteilla Itä-Poriin ja Ahlaisiin. Itä-Porin uusi päiväkotimeri-Pori korvasi Väinölän ja Uudenkoiviston huonokuntoiset päiväkodit ja Ahlaisissa palvelut keskitetään yhteiseen monitoimitilaan. Reposaaressa kaupungin palveluja ollaan sijoittamassa peruskorjattavaan "puukortteliin monitoimitilaan". Lisäksi Pohjois-Poriin 2023 valmistuvaan Pohjois-Porin monitoimitaloon on varattu kaksi ryhmätalaa esiopetusta varten.

Uudisrakentaminen on tarkoituksenmukaista silloin, kun kiinteistön peruskorjauskustannukset nousevat lähelle uuden rakentamista. Toiminnan keskittäminen elinvoimaisiin ja muunneltaviin yksiköihin on järkevää toiminnan laadun ja kokonaistaloudellisuuden kannalta. Kiinteistöjen korjauksissa ja uudisrakentamisessa lähtökohdaksi tulee olla myös tilojen pedagoginen toimivuus, aiempaa korkeampi käyttöaste ja

energiatehokkuuden mahdollistaminen. Tulevaisuudessa päiväkotien koko ja sijainti määritellään alueellisesti tarpeiden mukaan.

Varhaiskasvatustalakiin tuli muutos 1.8.2022 lapsen tuen osalta. Varhaiskasvatukseen luodaan yhtenäinen tuen malli sekä määritellään varhaiskasvatuksen toiminta ja tuki erityisesti inklusion osalta. Lapsella on oikeus varhaiseen, hyvin resursoituun ja vaikuttavaan tukeen heti tuen tarpeen ilmettyä. Lapsen etu tulee olla aikaisempaa vahvemmin tuen järjestämisen ja toteuttamisen pohjana. Yhtenäinen tuen malli takaa lapsille nykyistä yhdenvertaisemmat mahdollisuudet saada tukea. Tämän myötä tarvitaan erityisopettaja- ja avustajaresursseja kentälle sekä kasvatushenkilöstön koulutusta ja tukea osaamisen lisäämiseksi.

Lisäksi perhevapaaudistus tuli voimaan 1.8.2022 alkaen. Uuden lain mukaan oikeus varhaiskasvatukseen alkaa jatkossa sen kalenterikuukauden alussa, jona lapsi täyttää yhdeksän kuukautta. Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, vaikka lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta sinä aikana, jona lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa, mikäli se on ennalta ilmoitettu. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin siten, että varhaiskasvatuslain mukaisesti ennalta ilmoitetut vanhempainrahapäivien käyttämisestä johtuvat poissaolot ovat maksuttomia.

Toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Asukasmäärään vaikuttaminen		
TEKO	Palvelumme tukevat lapsiperheitä		
TOIMENPIDE	Luodaan toimenpiteet palveluohjauksen parantamiseksi		
MITTARI	Palveluohjauksen toimenpiteet luotu	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei	Kyllä

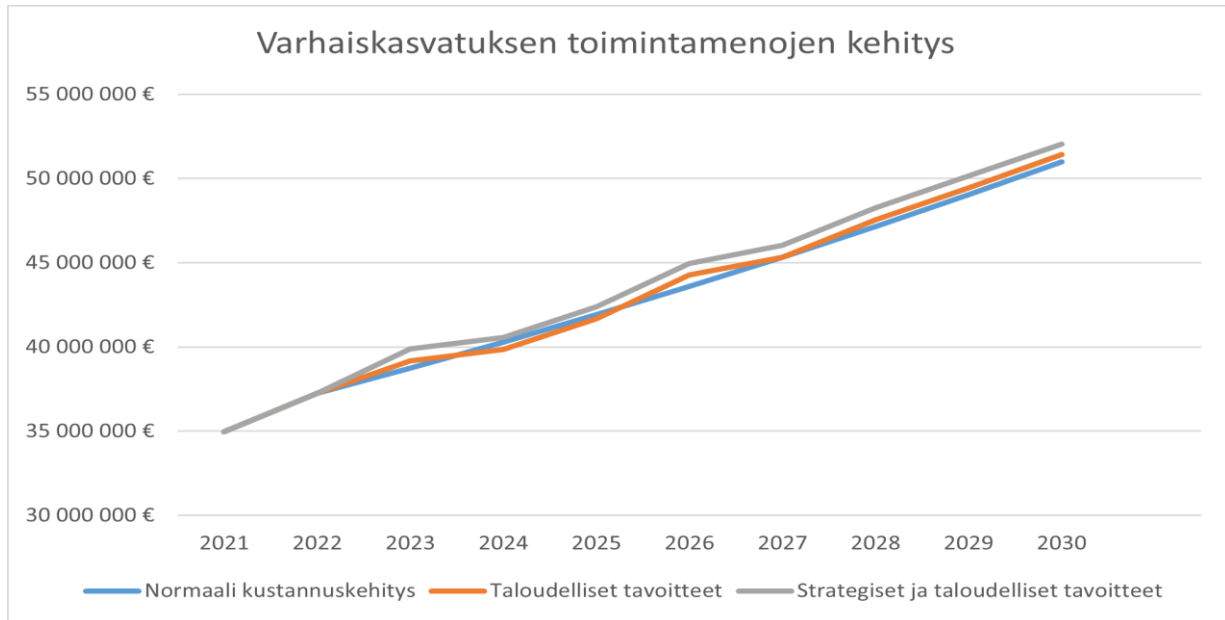
PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Koulutustarjonta varhaiskasvatuksesta yliopistoon		
TEKO	Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksen mukaiset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa		
TOIMENPIDE	Koulutetaan henkilöstöä 1.8.22 voimaantulevista lapsen tuen tasoista, muodoista ja toimintatavoista		
MITTARI	Kasvatushenkilöstö osallistuminen lapsen tuen järjestämiseen liittyvään koulutukseen.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		30 %	75 %

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Pori on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää.		
TOIMENPIDE	Hyvinvointia lisätään tarjoamalla aktiivisemmin varhaiskasvatuspalveluja		
MITTARI	Varhaiskasvatuksen ikäluokkien osallistumisaste (tilanne 30.11.)	Lähtötaso	Tavoitetaso
		68 % (2021)	70 %

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite: Täyttöprosentti varhaiskasvatuksen yksiköissä 95 %

Tavoite: Oman tuotannon ja palvelusetelien suhde; omatuotanto 74 %, palvelusetelit 26 %

Vaikka ikäluokat ovat pienentyneet ja hoidossa olevien lasten määrä vähentynyt, ei se ole näkynyt varhaiskasvatuksen kustannuskehityksessä. Lainsäädännön muutoksilla on ollut vaikutusta palvelujen järjestämiseen. Lapsiryhmiä koskevat säädökset ovat tiukentuneet, varhaiskasvatusmaksuja on alennettu ja uusia toimintamuotoja on otettu käyttöön erityisesti lasten hoidon tuen osalta. Nämä ovat lisänneet ja lisäävät varhaiskasvatuksen kustannuksia.

Ensimmäisessä kustannuskehityskäyrässä on kuvattu normaalia kustannuskehitystä arvioidulla 4 %:n kustannusten nousulla. Varhaiskasvatuksen taloudellisissa tavoitteissa pyritään lisäämään palvelusetelien osuutta palvelutuotannossa sekä pitämään päiväkotien täyttöasteet mahdollisimman korkeina. Palvelusetelillä tuotettujen varhaiskasvatuspalveluiden osuuden kasvu tuo laskennallisia kustannussäästöjä arviolta 200 000 euroa vuodessa vuoteen 2026 saakka. Hoidossa olevien lasten määrä tulee ennusteiden mukaan nousemaan vuodesta 2026 alkaen ja nostaa tämän jälkeen myös kokonaiskustannuksia. Taloudellisten tavoitteiden vaikutusta kustannuskehitykseen on kuvattu toisessa viivakaaviossa.

Varhaiskasvatukseen osallistumisastetta pyritään nostamaan. Tämä on myös valtakunnallinen tavoite. Osallistumisasteen kohottamiseksi on lainsäädäntöä uudistettu sekä alennettu varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Osallistumisasteen nostaminen tarkoittaa hoitoon osallistuvien lasten määrän kasvua sekä työntekijämäärien lisäämistä lain edellyttämällä tavalla. Osallistumisasteen noston tavoitteen saavuttaminen tarkoittaa arviolta 90 lapsen lisäystä varhaiskasvatuksen piiriin. Tämä tarkoittaa noin 18 työntekijän lisäystä. Osallistumisastetavoitteen saavuttaminen tarkoittaisi vuoteen 2030 mennessä noin 650 000 euron lisäkustannuksia. Lainsäädännön muutos siitä, että henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä, ei edes yllättävissä tilanteissa, lisää sijaiskustannuksia arviolta 400 000 euroa vuositasolla. Lisäksi varhaiskasvatuslain edellyttämä lapsen hoidon tuki lisää kustannuksia vuositasolla 300 000 euroa vuodesta 2023 alkaen. Strategisten ja taloudellisten tavoitteiden yhteisvaikutusta kustannuskehitykseen on kuvattu kolmannessa viivakaaviossa.

Kulttuuri

Tilannekuva

Porin kaupungin ylläpitämät kulttuuripalvelut koostuvat kolmesta toimintakokonaisuudesta, kirjastopalveluista, museopalveluista sekä taide- ja kulttuuripalveluista.

Kirjastopalvelut on lakisääteistä toimintaa. Porissa kirjastopalveluita on saatavilla pääkirjaston lisäksi 10 lähikirjastossa sekä jalkautuvissa kirjastopalveluissa (kirjastoauto, kotipalvelu ja siirtokokoelmat). Saavutettavuutta ja käyttöä lisäävien ratkaisujen kuten verkkopalvelujen ja omatoimijärjestelmien (Reposaari, Lavia, Noormarkku, Vähärauma, Pohjois-Pori) lisäämiseen ja kehittämiseen on panostettu viime vuosien aikana merkittävästi.

Kirjaston ydintehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta käyttäjäkoulutuksen, digiopastuksen, tapahtumatuotannon ja lukemisen edistämisen keinoin.

Museopalvelut aloittivat uutena toimijana vuoden 2021 alusta, jolloin **Porin taidemuseo** ja **Satakunnan Museo** yhdistyivät hallinnollisesti uudeksi kokonaisuudekseen.

Museopalveluissa taidemuseotoiminnan tehtäväkenttää edustava Porin taidemuseo on nykytaiteen museo, joka esittelee kotimaisen ja kansainvälisen taiteen uusia virtauksia ja jonka kokoelmat ja arkistot painottuvat modernismiin ja uudempaan taiteeseen. Porin taidemuseolla on vaihtuvia näyttelyitä varten käytössä galleriatila Porin original galleria. Porin taidemuseo hoitaa opetus- ja kulttuuriministeriön määrittämänä alueellista taidemuseotehtävää Satakunnassa. Museon tehtävänä on toimia taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta. Taidemuseon vastuulla on myös Porin kaupungin taidekokoelman ylläpitäminen sekä julkisen taiteen asiantuntijana toimiminen.

Kulttuuri- ja luonnonperinnön tehtäväkenttää edustava Satakunnan Museo muodostuu yht. neljästä museokohteesta. Satakunnan Museo on kulttuurihistoriallinen museo, jonka näyttelyt esittelevät Porin ja Satakunnan historiaa. Luontotalo Arkki on Satakunnan luontoa esittelevä museo, jossa erityisesti Selkämeren ja Kokemäenjoen luonnonympäristöt ovat esillä. Rosenlew-museo on teollisuusmuseo, joka esittelee tarinoita työstä, muuttuvasta ympäristöstä, yrittäjyydestä ja teknologian kehityksestä. Rakennuskulttuuritalo Toivo on Satakunnan Museon korjausrakentamiskeskus, joka neuvoo vanhojen rakennusten kunnostuksessa, Korsmanin talo samassa pihapiirissä on vuoden 1951 asuun kunnostettu porilaiskoti yleisö- ja opetuskäyttöön. Satakunnan Museon toiminnan tarkoituksena on Porin ja Satakunnan kulttuuriperinnön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöjen kartoittaminen, tutkiminen ja esitleminen elämyksiä ja tietoa jakamalla, hallittu irtaimen kulttuuriperinnön ja luonnonympäristöjen kerääminen, tallentaminen ja hoitaminen sekä kulttuuriympäristön suojelu ja hoito. Opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemänä alueellisena vastuumuseona Satakunnan Museo huolehtii siitä, että satakuntalainen kulttuuriperintö säilyy tuleville sukupolville. Alueellisena vastuumuseotehtävänä on kulttuuriympäristöjen suojelu ja hoito sekä museotoiminnan edistäminen ja ohjaus koko maakunnan alueella. Lisäksi tehtäviin kuuluu kulttuuriympäristön asiantuntija- ja viranomaistehtävistä vastaaminen Satakunnan maakunnassa.

Taide- ja kulttuuripalveluissa musiikki- ja orkesteritoimintaa edustaa **Pori Sinfonietta**, jonka toiminnan perustana on oma konserttitoiminta. Kaupunginorkesterin kotisalina toimii Promenadikeskuksen Sali. Konsertteja tarjotaan live-konsertteina konserttisalissa, verkossa striimattuina sekä jalkautumisesiintymisinä mm. hoitolaitoksissa ja kauppakeskuksissa. Pori Sinfoniettan ohjelmistoon kuuluvat sinfonia-, kamari- ja kirkkokonsertit sekä viihde- ja lastenkonsertit. Myös erilaiset yhteistyöproduktiot, tilausesiintymiset ja musiikkikasvatus kuuluvat toimintaan. Pori Sinfonietta toimii monipuolisesti kotikaupungissaan ja tekee vierailukonsertteja ympäröivälle alueelle sekä eri puolille Suomea. Kaupunginorkesterin yleisötyön muotoja

ovat mm. avoimet kenraaliharjoitukset, säännöllinen yhteistyö koulujen kanssa, koululaiskonsertit tai kouluvierailut, jalkautumiskonsertit sekä kausien alussa järjestettävät maksuttomat koko perheen tapahtumat yhteistyökumppaneiden (mm. Palmgren-konservatorio) kanssa. Vuoden 2022 alussa voimaan astuneen lain esittävien taiteiden edistämisestä (1082/2020) myötä Pori Sinfonietalle myönnettiin korotettua valtionosuutta alueelliseen orkesteritoimintaan. Tämä vahvistaa entisestään Pori Sinfonietan roolia koko Satakunnan alueen ainoana ammattisinfoniaorkesterina.

Taide- ja kulttuuripalveluissa lasten ja nuorten taide- ja kulttuuritoimintaa edustaa **Lastenkulttuurikeskus Kruunupää**, jonka alla toimii myös **Kulttuuritalo Annis**. Kruunupää tukee lasten ja nuorten kulttuurisia oikeuksia, tuottaa ja välittää kulttuuripääomaa ja parantaa monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuripalveluiden saavutettavuutta. Sen toiminta rakentuu lasten ja nuorten ääntä ja tarpeita kuunnellen. Lastenkulttuurikeskus tarjoaa työpajoja ja tapahtumia lapsille, nuorille ja perheille sekä tuottaa työpajoja yhteistyössä päiväkodeille ja kouluille. Lastenkulttuurikeskus järjestää koulutusta, seminaareja ja näyttelyitä. Vauvojen värikylpy on kansainvälistäkin tunnustusta saanut vauvaperheille suunnattu kuvataiteellinen työpaja. Viime vuosina on kehitetty myös Kultane-toimintamallia, kulttuuri- ja taidepainotteista neuvolaa yhdessä perusturvan toimijoiden kanssa. Lastenkulttuurikeskus vastaa myös senioreiden kulttuuritoiminnan ja vuosikymmeniä jatkuneen Kinokellari-elokuvasarjan toteuttamisesta.

Kulttuuritalo Annis toteuttaa kulttuurista nuorisotyötä. Annis on kaikille avoin nuorten luovuuden, osallisuuden ja omaehtoisen tekemisen keskus. Anniksella nuoret pääsevät aidosti osallisiksi, vaikuttamaan talon toimintaan ja tekemään itselleen merkityksellisiä asioita muiden kulttuurista kiinnostuneiden nuorten parissa. Annis on viime vuosina profiloitunut erityisesti tuotanto- ja tapahtuma-alustana, jonka puitteissa eri toimijat toteuttavat toimintaansa. Anniksella toimii useita lasten- ja nuorten harrasteryhmiä (mm. teatteri, musiikki, sanataide) niin kaupungin itsensä kuin eri 3. sektorin toimijoiden organisoimana. Anniksen kahvion Avoin Seinä -galleriassa on jatkuvasti esillä paikallisten taiteilijoiden näyttelyitä. Vuodesta 2013 saakka Anniksella on toiminut kulttuuriyksikön hallinnoimia ESR-hankkeita, joissa kohderyhmänä ovat olleet 16-29 -vuotiaat työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret ja nuoret aikuiset. Parhaillaan toimiva Tapahtumatalli-hanke on saanut rahoitusta vuoden 2023 loppuun saakka.

Anniksella järjestetään säännöllisesti eri kulttuurialojen esitys-, koulutus- ja tapahtumatilaisuuksia niin kaupungin omana toimintana kuin ulkopuolisten tapahtumajärjestäjienkin toimesta.

Kulttuuripalvelujen suurimmat haasteet liittyvät tällä hetkellä koronatilanteesta palautumiseen sekä toimitilakysymyksiin. Vaikka koronarajoitukset eivät enää helmikuun 2022 jälkeen ole rajoittaneet kulttuurin toimintoja, eivät yleisömäärät ja asiakasvirrat ole palautuneet koronapandemiaa edeltäneelle tasolle.

Kulttuurin toimintojen järjestelmällisen suunnittelun kannalta on tärkeää, että pääkirjaston peruskorjaus, tuhopoltossa kärsineen taidemuseon peruskorjaus sekä museopalveluiden yhteinen kokoelmakeskus saadaan toteutettua suunnitelmien mukaan ja annettuja aikatauluja noudattaen.

Toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Asukasmäärään vaikuttaminen		
TEKO	Panostamme kaupunki- ja asukasmarkkinoitiin		
TOIMENPIDE	Museopalveluiden yhteisen matkailuhankkeen, Vielä yksi yö, toteuttaminen		
MITTARI	Vielä yksi yö –matkailuhankkeen käynnistäminen	Lähtötaso	Tavoitetaso
		ei käynnissä	hanke käynnistetty

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	Asukasmäärään vaikuttaminen		

TEKO	Kehitämme Poria ympärivuotisena tapahtuma- ja kulttuurikaupunkina		
TOIMENPIDE	Pori Sinfoniettan toiminnan keskittäminen ja lipunmyynnin kehittäminen		
MITTARI 1	Uuden joustavamman lipunmyyntisopimuksen kilpailutus ja käyttöönotto.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Lipunmyynti- ja agenttuurisopimus nykyisen toimittajan kanssa irtisanottu	Uusi lipunmyyntitoimittaja on kilpailutettu, sopimus allekirjoitettu ja toimintansa puitteissa aloitettu
MITTARI 2	Orkesterin toimistohenkilöstön ja taiteellisen henkilöstön työpisteet samassa kiinteistössä	Työpisteet kahdessa eri kiinteistössä	Koko orkesterin henkilöstön työpisteet Promenadikeskuksessa

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	Koulutustarjonta varhaiskasvatuksesta yliopistoon		
TEKO	Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus		
TOIMENPIDE	Kirjastopolun laajentaminen ammatillisen toisen asteen koulutukseen		
MITTARI	Kirjastopolku tukee aktiivisesti ammatillisen 2. asteen opiskelijoiden tiedonhaku- ja lukutaitoja kaupunginkirjaston ja koulutuslaitosten yhteistyönä	Lähtötaso	Tavoitetaso
		kirjastopolku käytössä perusopetuksen oppilaille	kirjastopolkua pilotoitu myös ammatillisen 2. asteen oppilaille

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Pori on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Kulttuuri- ja taidepainotteinen neuvola Kultane yhdistää taiteen ja neuvolatoiminnan myös uudella hyvinvointialueella		
MITTARI	Lastenkulttuurikeskus Kruunupää on mukana hyvinvointialueen kehittämistyössä yhdyspintatasolla ja varmistaa Kultane-neuvolatoiminnan jatkumisen ja laajentumisen hyvinvointialueen aloitettua toimintansa luomalla toimivat yhteistyökäytännöt hyvinvointialueen kanssa.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Kultane-toiminta on vakiintunut osaksi Itä-Porin sotekeskuksen neuvolapalveluita	Kultane-toiminta jatkuu Itä-Porissa hyvinvointialueelle siirryttäessä sekä sitä pilotoidaan uudessa neuvolaympäristössä vuoden 2023 aikana

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Mahdollisuus terveelliseen, aktiiviseen ja turvalliseen elämään		
TEKO	Viihtyisät ja turvalliset puitteet ulkoilulle, liikkumiselle, kulttuurille ja asumiselle.		
TOIMENPIDE	Kulttuuripalvelujen vaikuttavuuden nostaminen ja palveluiden käyttäjien aktivoiminen koronapandemian jälkeen		
MITTARI	Kävijämäärät (TP 2021) kirjasto – 430 027 taidemuseo – 11 150 satakunnan museo – 28 382 lastenkulttuurikeskus – 38 183 *	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Kävijätilastot tilinpäätöksessä 2021	5% kasvu kulttuuripalvelujen perusyksikkökohtaisissa käyttäjä-/asiakasmäärissä

kinokellari – n. 4500 kulttuuritalo Annis – 9 249 pori sinfonietta – 27 689	vuoden 2023 aikana
---	-----------------------

Katsottaessa kulttuuripalveluiden vuoden 2021 kävijätilastoja tulee huomioida koronapandemian aiheuttamat vaikutukset. Koronarajoituksista johtuen museot olivat kokonaan suljettuina tammi-huhtikuun 2021 ja taidemuseo heinäkuussa 2021 tapahtuneen tulipalon johdosta suljettuna vielä elo-syyskuun 2021. Tämän jälkeen taidemuseo on voinut toimia huomattavasti rajoittuneemmalla kapasiteetilla normaaliolosuhteisiin verrattuna. Pori Sinfonietta ei saanut järjestää konsertteja normaalisti, joten koko kevätkausi 2021 ja osa syyskaudesta 2021 toteutettiin streamaten. Sinfoniettan 27 689 kuulijasta streamakuulijoita oli 19 220 ja maksuttomista yleisötapahtumista kuulijoita kertyi 2665. Harrastus- ja ryhmätoiminnan rajoitukset keväällä 2021 vaikuttivat huomattavasti myös Lastenkulttuurikeskus Kruunupään sekä Kulttuuritalo Anniksen kävijämääriin. Myös kuluvan vuoden (2022) alkuvuoden koronarajoitukset vaikuttivat yksiköiden aukioloon ja sitä myöten toiminnan järjestämiseen ja asiakasmääriin.

Valtionosuus- ym. -raportoinneissa käytetäänkin vielä osiltaan viimeisen normaalin toimintavuoden (2019) tilinpäätöslukuja.

Kulttuuriyksikön osalta TP 2019 kävijätilastot ovat seuraavat:

kirjasto – 695 638

taidemuseo – 31 328

satakunnan museo – 55 021

lastenkulttuurikeskus – 116 796 *

kulttuuritalo annis – 22 511

pori sinfonietta – 26 185 (livekonserttien yleisö)

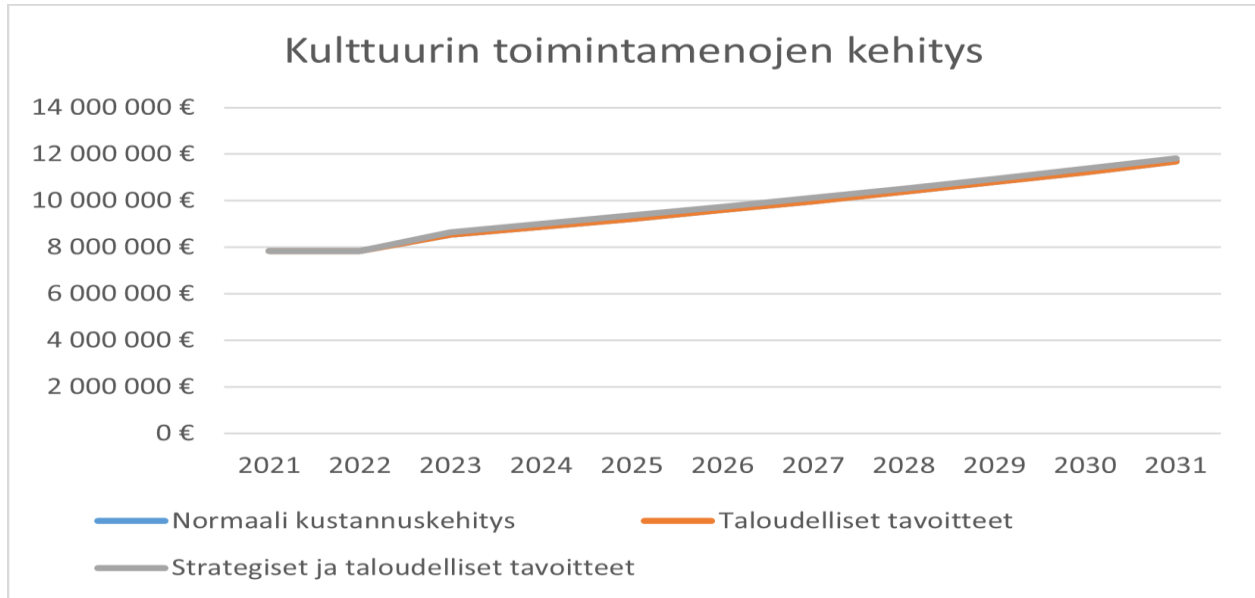
**Lastenkulttuurikeskuksen osalta tilastoidaan asiakaskontaktit (toimitiloissa käyneet asiakkaat sekä toiminnalla tavoitetut lapset ja nuoret mm. päiväkotij- ja kouluympäristöissä)*

Taloudelliset tavoitteet

Taloudellinen tavoite: Hankerahoituksen määrä on 700.000 euroa vuonna 2023

Lähtötaso: 654.383 euroa Tavoitetaso: 700.000 euroa

Taloudellinen tavoite: Kulttuurin käyttökustannukset nousevat enintään Tilastokeskuksen Julkisten palvelujen (kulttuuritoimi) hintaindeksin verran.

Kulttuuriyksikön tuottamat palvelut ovat yhtä laajoja ja kustannuksiltaan samansuuruisia riippumatta siitä, paljonko palveluilla on käyttäjiä. Henkilöstö- ym. kulut ovat kiinteällä tasolla riippumatta yleisölle avoinna olevien toimintojen (esimerkiksi museoiden näyttelyt tai kirjastotilat) aukioloajoista. Tämän johdosta kulttuuriyksikön palveluista ei toimintojen asteittaisella supistamisella tai tehostamisella ole saatavissa säästöjä. Kulttuuriyksikölle on hankala asettaa suoria taloudellisia tavoitteita lukuunottamatta kävijämäärien kasvattamista, ja sen myötä lisääntyviä pääsymaksutuloja (pl. kirjastot ja Kulttuuritalo Annis). Pääsymaksutulot ovat varsin marginaalinen osa yksiköiden käyttötaloutta. Kävijämäärien kasvattaminen on tärkeää, jotta saavutetaan poikkeusoloja edeltävä kulttuuripalvelujen käytön taso. Vaikka kulttuuripalvelut ovat varsin monipuoliset ja laadukkaat, on niitä jatkuvasti kehitettävä kuntalaisia houkuttelevammiksi. Kulttuuripalveluilla on merkittävä tehtävä kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämisessä. Kustannuskehityskaavioissa ei kulttuurin osalta tapahdu juurikaan muutoksia normaalin oletetun 4 %:n kustannuskehityksen lisäksi. Taloudellisten ja strategisten tavoitteiden vaikutus kustannuskehitykseen ei ole merkittävä.

Kulttuurin määrärahat ovat vuosittain noin 8 miljoonaa euroa. Hankerahoituksella on merkittävä osansa kulttuuriyksikön toiminnoissa. Kulttuuriyksikön hankkeet ovat kestoltaan vuodesta kolmeen vuoteen. Hankerahoitusta on kulttuurin yksiköiden käyttötaloudessa vuositasolla 2-2,5 miljoonaa euroa ja uutta rahoitusta on myönnetty kulttuurin toimijoille vuosittain 400 000 - 700 000 euroa.

Liikunta- ja nuoriso

Tilannekuva

Liikunta- ja nuorisoyksikkö koostuu neljästä erillisestä toiminnosta, joilla kaikilla on keskenään jonkinlaista yhdyspintaa: liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, Ohjaamopalvelut sekä Satakunnan Urheiluakatemia.

Liikuntapalveluissa vastataan kaupunkilaisten liikuttamisesta sekä liikkumisen edellytysten mahdollistamisesta. Liikuntapalveluiden kokonaisuus koostuu uimavalvonnasta, uinninopetuksesta ja vesiliikunnasta, erityisryhmien liikunnasta, terveysliikunnasta sekä lasten ja nuorten liikuttamisesta tekemällä tiivistä yhteistyötä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Kaupungin urheiluseurakenttä on liikuntapalveluiden tärkeä yhteistyötaho. Liikuntapaikkojen vuokraaminen urheiluseuroille ja muille käyttäjätahoille tapahtuu liikunta- ja nuorisoyksiköstä käsin. Liikuntapaikkojen hoito on tapahtunut syksystä 2020 lähtien teknisen toimialan infrayksikön liikuntapaikat-toimintayksiköstä ja käytännön toiminnan näkökulmasta tiivis vuoropuhelu teknisen toimialan kanssa on liikuntapaikkojen sujuvan käytön kannalta olennaista.

Nuorisopalveluissa luodaan edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalveluiden kokonaisuus koostuu nuorisotiloilla tapahtuvasta alueellisesta nuorisotyöstä, jalkautuvasta ja moniammatillista yhteistyötä tekevästä erityisnuorisotyöstä, verkkonuorisotyöstä, koulunuorisotyöstä, Nuokkapakun avulla toteutettavasta liikkuvasta nuorisotilatoiminnasta, kansainvälisestä nuorisotyöstä sekä erilaisista nuorille kohdennettavista tapahtumista ja kampanjoista. Nuorisopalveluiden alla toimii seitsemän nuorisotilaa eri puolilla kaupunkia (nuorisotalo, kauppakeskus Puuvilla, Lavia, Länsi-Pori, Meri-Pori, Noormarkku ja Sampola). Koulunuorisotyötä toteutetaan tällä hetkellä sekä Itätuulen että Meri-Porin yhtenäiskouluilla. Kaupungin skeittihalli toimii myös nuorisopalveluiden alla.

Ohjaamopalveluiden toimipiste sijaitsee tällä hetkellä Promenadin tiloissa kävelykadulla. Ohjaamo toimii nuorille suunnattuna matalan kynnyksen palvelupisteinä, missä eri ammattilaisten palvelut on koottu yhteen toimipisteeseen. Ohjaamo toimii verkostomaisesti ja Ohjaamon palveluverkostoon kuuluu kaupungin omien ammattilaisten lisäksi myös muiden alojen ammattilaisia. Palvelua on tarjolla esimerkiksi työhön, opiskeluun, talouteen, asumiseen ja terveyteen liittyvissä asioissa.

Satakunnan Urheiluakatemian toiminta siirtyi koordinoitavaksi liikunta- ja nuorisoyksiköstä käsin. Uusi akatemiakoordinaattori aloitti tehtävässä 1.9.2021 ja toimintaa on lähdetty kehittämään systemaattisesti. Urheiluakatemia tarkoituksena on tarjota nuorille urheilujoille edellytykset koulun/opiskelun ja urheilun sujuvaan yhdistämiseen sekä rakentaa akatemiaurheilijoille laadukas ympäristö huipulle tähtäävän harjoittelun mahdollistamiseksi yhdessä urheiluseurakentän kanssa. Satakunnan Urheiluakatemia toimii tällä hetkellä Olympiakomitean urheiluakatemiaverkostossa kasvattaja-akatemia statuksella, mutta akatemian toimintaa on tarkoitus kehittää kasvattaja-akatemiasta alueelliseksi urheiluakatemiaksi.

Liikunta- ja nuorisoyksikön haasteet

Liikunta- ja nuorisoyksikön suurimmat haasteet liittyvät koronatilanteesta palautumiseen sekä toimitilakysymyksiin. Koronarajoitukset eivät enää alkukevään jälkeen ole rajoittaneet liikunta- ja nuorisoyksikön toimintoja, mutta asiakasmäärät eivät ole palautuneet vielä koronapandemiaa edeltäneelle tasolle. Seurakäytössä olevien harjoitustilojen käyttöasteet ovat tällä hetkellä jo normaalilla tasolla, mutta kuntalaiset eivät ole palanneet omatoimisen liikkumisen pariin vielä samalla tavalla, kuin ennen koronapandemiaa, mikä näkyy esimerkiksi uimalaitosten kävijämäärissä.

Tiloja koskevista haasteista merkittävin koskee Ohjaamopalveluita. Ohjaamon toiminta tapahtuu tällä hetkellä ahtaissa ja verkostomaiseen toimintaan sekä asiakaspalveluun huonosti soveltuvissa tiloissa. Ohjaamon tilaongelma on näillä näkymin ratkeamassa vasta vuoden 2023 aikana. Toinen merkittävä tiloihin liittyvä asia koskee nuorisopalveluita, sillä keskustan nuorisotalo on peruskorjauksen tarpeessa. Nuorisopalveluiden henkilöstöstä noin puolet työskentelee keskustan nuorisotalolla.

Toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Porin on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Panostamme lasten, nuorten ja perheiden liikuttamiseen tiivistämällä koulu- ja päiväkotiyhteistyötä sekä lisäämällä resurssia lasten ja nuorten liikuttamiseen. Erityisryhmien liikkumismahdollisuuksien parantaminen, jokaisella on oikeus liikkua. Toteutetaan hanke erityisryhmien liikkumismahdollisuuksien nykytilan kartoittamiseksi.		
MITTARI 1	Kouluikäisten (5.- ja 8.-luokkalaiset) liikkumista mittaavat Move!-tulokset (fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos ja eri osa-alueiden tulokset). Prosenttiosuus oppilaista, joiden fyysinen toiminta-kyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla: 2021: P5lk 49% P8lk 48% T5lk 46% T8lk 46%	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Vuoden 2021 tulokset	Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos sekä eri osa-alueiden tulokset parantuneet.
MITTARI 2	Selvitetään tarjolla olevan muiden toimijoiden järjestämän toiminnan määrä ja mahdollisten osallistujien toiveet lajeista.	Ei selvitetty kokonaisuudessaan.	On selvitetty.

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Porin on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Lasten ja nuorten liikkumisen lisääminen Nuorisopassin uintikertojen käyttöastetta kasvattamalla sekä uintien laajentaminen myös 8.- ja 9.-luokkalaisille		
MITTARI 1	Nuorisopassin uintien käyttöaste 5.-7.-luokkalaiset (%)	Lähtötaso	Tavoitetaso
		ennen koronaa 15 %	20 %
MITTARI 2	Uintikertojen määrä passeissa 8.- ja 9.-luokkalaisilla vuodessa	8. lk=10 9. lk=0	8. lk=43 9. lk=43

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Jokaisella porilaisella on mahdollisuus terveelliseen, aktiiviseen ja turvalliseen elämään		
TEKO	Viihtyisät ja turvalliset puitteet ulkoilulle, liikkumiselle, kulttuurille ja asumiselle		
TOIMENPIDE	Tiivistetään vuoropuhelua seurakentän kanssa, korostetaan seuraparlamentin roolia kaupungin keskustelukumppanina		
MITTARI	Säännölliset tapaamiset seurakentän kanssa (seurafoorumi). Vakiintunut yhteistyö seuraparlamentin kanssa, vuosikellon mukaiset tapaamiset.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Seurafoorumi 2 krt/vuosi	Seurafoorumi 2 krt/vuosi
		Seuraparlamentti 4 krt/vuosi	Seuraparlamentti 5-6 krt/vuosi

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Porin on lasten ja nuorten kaupunki		

TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Nuorisopalvelujen toimintojen kehittäminen laadittavan nuorisotyön perussuunnitelman (NUPS).avulla. Nuorisotyön perussuunnitelma jäsentää kaupungissa tehtävää nuorisoyötä sekä tukee eri toimijoiden (henkilöstö, yhteistyötahot ja sidosryhmät sekä päättäjät) ymmärrystä nuorisotyön taustoista ja tavoitteista. Suunnitelma antaa työkaluja myös palvelujen kehittämiseen, kohdentamiseen ja suunnitteluun.		
MITTARI	Nuorisotyön perussuunnitelma laadittu ja otettu käyttöön nuorisopalveluissa.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei laadittu	Laadittu ja otettu käyttöön

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	Porin on lasten ja nuorten kaupunki		
TEKO	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on meille erityisen tärkeää		
TOIMENPIDE	Moniammatillisena verkostona toimivan Ohjaamon kehittämisohjelmaa on laadittu vuodesta 2021 lähtien. Kehittämisohjelman rakentamiseen on osallistettu kaikki Ohjaamon verkostossa työskentelevät organisaatiot. Kehittämisohjelman laatimisen yhtenä muotona on ollut vertaillen kehittäminen, jota on työstyetty vuoden 2022 aikana valitun verrokki-Ohjaamon kanssa. Ohjaamon kehittämisohjelma valmistuu vuoden 2022 aikana ja sen tavoitteena on selkeyttää hanketoimintana aloitetulle ja vuodesta 2021 osana sivistystoimialaa toimineelle Ohjaamoverkostolle yhteiset tavoitteet sekä kehittämistarpeet ja luoda polku etenemiselle kohti monialaisempaa ja vaikuttavampaa Ohjaamoa. Ohjaamon tavoitteena on, että nuori saa kaikki tarvitsemansa palvelut yhdestä toimipisteestä, matalalla kynnyksellä.		
MITTARI	Ohjaamon valmistuvan kehittämisohjelman käyttöönotto ja jalkauttaminen koko Ohjaamossa toimivaan moniammatilliseen verkostoon.	Lähtötaso	Tavoitetaso
		Ei valmis	Valmis, otettu käyttöön ja jalkautettu koko verkostoon.

Taloudelliset tavoitteet

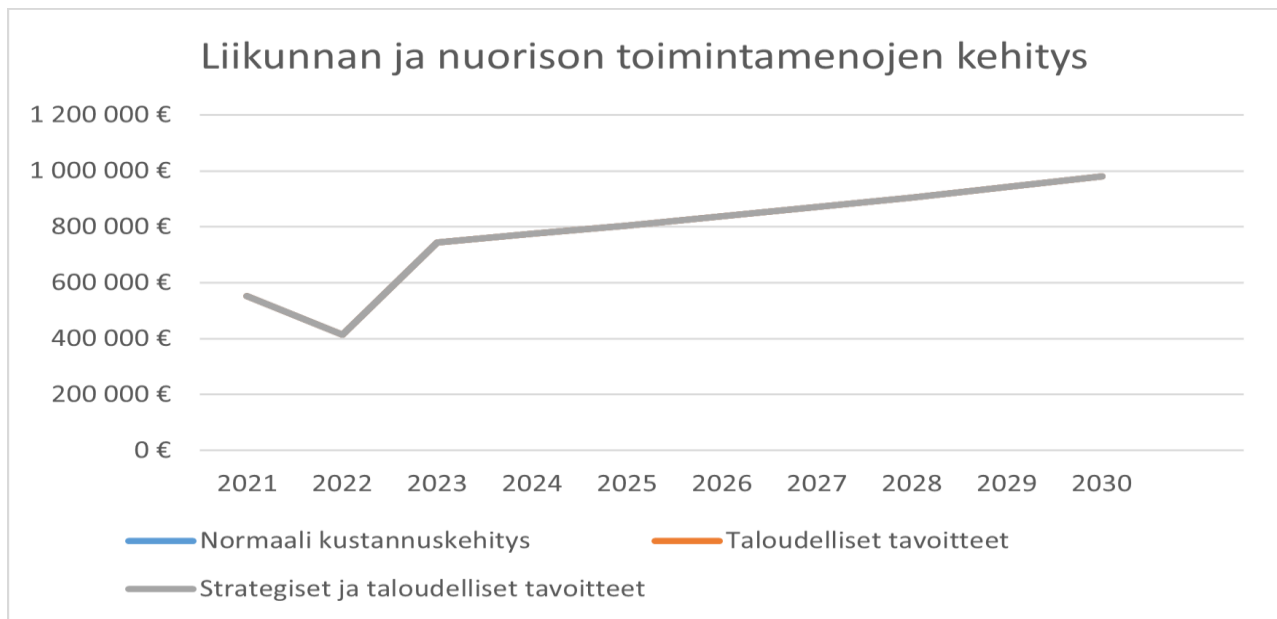
Uimalaitosten asiakasmäärien palauttaminen koronapandemiaa edeltäneelle tasolle (v. 2019 taso)

Liikuntalaitoksista uimalaitosten kävijämäärä koostuu pääosin yksittäisistä, pääsymaksun maksavista asiakkaista. Muut liikuntalaitokset ovat pääosin seuratoiminnan sekä muiden ryhmille varattujen vuorojen käytössä. Varattujen vuorojen osalta käyttöasteet ovat koronarajoitusten poistuttua palautuneet pandemiaa edeltäneelle tasolle. Liikunta- ja nuorisoyksikön pääsymaksukertymästä suurin osa kertyy uimalaitosten pääsymaksuista, joten uimalaitosten kävijämäärien kasvattaminen ja tästä seuraava pääsymaksukertymän kasvu vaikuttaa olennaisesti yksikön talouteen. Liikunta- ja nuorisoyksikön taloudellisena tavoitteena on saada nostettua myös uimalaitosten asiakasmäärät pandemiaa edeltäneelle tasolle (v. 2019 taso). Vertailuna vuoden 2021 kävijämäärät, mitä rasittavat koronasulut ja muut rajoitukset uimalaitosten käytössä sekä pandemiatilanteen vaikutus asukkaiden halukkuuteen käyttää palveluita.

	2019	2021
Keskustan uimahalli	341595	156003
Meri-Porin uimahalli	49758	23945
Maauimala	81239	78063
Yhteensä	472592	258011

Hankerahoituksen määrän kasvattaminen

Vuonna 2022 liikunta- ja nuorisoyksikössä hankerahoitusta 177 849 €. Hankerahoitusta pyritään kasvattamaan 10 %, erityisesti liikuntapuolen hankerahoitusta kehittämällä.

Liikunnan ja nuorisoyksikön kustannuskehitystä on arvioitu 4 %:n kustannusten kasvun perusteella. Toiminnan haasteet liittyvät toimintojen palautumiseen koronatilannetta edeltävälle tasolle. Koronarajoitusten poistumisesta huolimatta asiakasmäärät eivät ole palautuneet vielä koronapandemiaa edeltäneelle tasolle. Seurakäytössä olevien harjoitustilojen käyttöasteet ovat tällä hetkellä jo normaalilla tasolla, mutta kuntalaiset eivät ole palanneet omatoimisen liikkumisen pariin vielä samalla tavalla. Kävijämäärien kasvaminen vaikuttaa lähinnä pääsy- ja käyttömaksujen kertymään, ei toimintakulujen kasvuun. Nuorisoyksikön kävijämäärien osalta on samat haasteet. Toimintojen laajentamista ei ole lähivuosien aikoina suunnitelmassa. Nykyisiä toimintoja pyritään vahvistamaan erityisesti alueellisen ja monikulttuurisen nuorisotyön osalta. Kuntalaisten liikunnan ja liikkumisen lisääminen on tärkeä tavoite. Tavoitteen edistämiseksi laaditaan toimialojen yhteistyönä poikkihallinnollinen liikkumisohjelma ja suunnitelma ohjelman jalkauttamiseksi. Tarkoitukseen on varattu

vuodelle 2023 100 000 euroa. Lisäksi kartoitetaan erityisryhmien nykyiset liikkumismahdollisuudet ja niitä pyritään kehittämään. Seurayhteistyöhön panostetaan. Edellä mainitut toimet eivät kokonaisuutena merkittäväällä tavalla vaikuta liikunta- ja nuorisoyksikön kustannuskehitykseen.